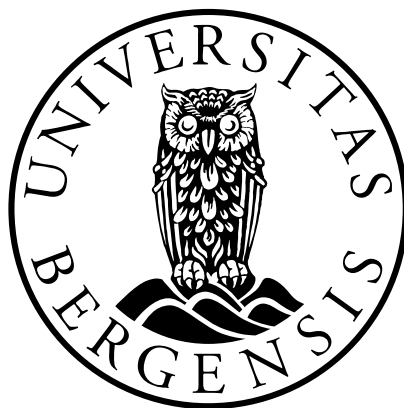

Grunnlag for styremedlemmers erstatningsansvar etter aksjeloven §17-1 og stiftelsesloven §56

*Med søkelys på styrets plikter når det er
usikkert økonomisk grunnlag for fortsatt drift
av virksomheten*

Kandidatnummer: 182

Antall ord: 12 900

JUS399 Masteroppgave
Det juridiske fakultet

UNIVERSITETET I BERGEN

10.5.2024

Innhold

1.	Innledning og problemstillingens aktualitet.....	3
1.1.	Tema og problemstilling.....	5
1.2.	Avgrensning av oppgaven	6
1.2.1.	Aksjeselskap	7
1.2.2.	Næringsdrivende stiftelser	8
2.	Presentasjon av oppgavens innhold og struktur	9
3.	Metode og rettskildebilde	9
4.	Overordnet om grunnlaget for erstatningsansvar	11
4.1.	Krav til ansvarsgrunnlag	11
4.2.	Skadevilkår og kravet til årsakssammenheng	13
5.	Styrets plikter og ansvar i aksjeselskap og næringsdrivende stiftelser	14
5.1.	Styrets plikter og ansvar i aksjeselskap.....	14
5.2.	Styrets plikter og ansvar i næringsdrivende stiftelser	17
5.3.	Konkurs og styrets oppgaver.....	19
6.	Rettspraksis som gjelder styremedlemmers erstatningsansvar	20
6.1.	Presentasjon av utvalgte saker om styremedlemmers erstatningsansvar i aksjeselskap, bakgrunn og rettsspørsmål	20
6.2.	Presentasjon av utvalgte saker om styremedlemmers erstatningsansvar i næringsdrivende stiftelser, bakgrunn og rettsspørsmål.....	23
7.	Drøfting av rettspraksis.....	24
8.	Oppsummering og avsluttende refleksjoner.....	36
	Litteraturliste	39
	Norske lover	39
	Norske lovforarbeider og proposisjoner	39
	Rettspraksis	40
	Litteratur.....	43
	Annet	44
	Appendix A	46
	Appendix B	46

1. Innledning og problemstillingens aktualitet

I henhold til bestemmelsene i aksjeloven § 17-1 og stiftelsesloven § 56 kan et styremedlem holdes ansvarlig for den skade vedkommende volder under utførelse av sine oppgaver som styremedlem. Felles for aksjeselskap og næringsdrivende stiftelser, er at styremedlemmer er erstatningsansvarlig for den skade de i rollen som styremedlem «*forsettlig eller uaktsomt har voldt*» den skadelidte. Oppgaven omhandler grunnlaget for erstatningsansvar for styremedlemmer i aksjeselskap og næringsdrivende stiftelser, når selskapet eller stiftelsen er i en situasjon der det er usikkert økonomisk grunnlag for fortsatt drift, og virksomheten i ettertid har gått konkurs. Rettspraksis viser at det er en betydelig overvekt av dommer om styreansvar som angår selskap som har gått konkurs.¹

Min interesse for dette temaet ble skjerpet ved å følge en sak om styremedlemmers erstatningsansvar i en næringsdrivende stiftelse. Lagmannsretten avsa dom i denne saken i 2022.² Styremedlemmene i den næringsdrivende stiftelsen ble i tingretten frikjent fra å ha et personlig erstatningsansvar overfor en av kreditorene, men de fikk senere en fellende dom i lagmannsretten. Kommunen hadde opprettet den næringsdrivende stiftelsen.

Styremedlemmene anførte at det var formildende at de hadde påtatt seg styrevervene av idealistiske grunner, og at de ikke hadde spesiell kompetanse med styrearbeid.

Lagmannsretten tillå ikke dette vekt. I etterkant av dommen i lagmannsretten gikk kommunen inn og betalte erstatningsbeløpet på vegne av styremedlemmene.³ Hva som var begrunnelsen for dette, er ikke godt kjent. Det er relevant å spekulere i om kommunen mente domsavgjørelsen ikke var rimelig. Jeg ble interessert i å gå dypere inn i problemstillingen rundt hvilke momenter som blir lagt til grunn i rettspraksis når styremedlemmer blir idømt et personlig erstatningsansvar. Oppgaven skal med denne bakgrunn handle om hva styret plikter å gjøre når det er et usikkert økonomisk grunnlag for videre drift, samt hvilke vilkår og grenser det finnes for et personlig erstatningsansvar for styremedlemmene i slike situasjoner.

Det er mindre rettspraksis for styremedlemmers erstatningsansvar i næringsdrivende stiftelser sammenlignet med aksjeselskap. Omfanget av næringsdrivende stiftelser er langt mindre sammenlignet med aksjeselskap, men Woxholth spekulerer i at lovreguleringen fungerer preventivt i stiftelser.⁴ Oppgaven har derfor sett på rettspraksis knyttet til aktuell

---

¹ Dahlum, Andrea, *Styreansvar i praksis*, 1.utg., Fagbokforlaget 2021 s. 40

² LG-2022-35794

³ Vallestad, Thomas, «Kommunen tar rekninga for styremedlemmene i Sveio Bufellesskap», *Vestavind* (<https://vestavind-sveio.no/2022/10/10/kommunen-tar-rekninga-for-styremedlemmene-i-sveio-bufellesskap>)

⁴ Woxholth, Geir, *Stiftelser etter stiftelsesloven 2001*, 1.utg., Gyldendal norsk forlag 2001 s. 399.

problemstilling for både aksjeselskap og næringsdrivende stiftelser, for å få bedre oversikt over gjeldende rettspraksis når det gjelder vilkår og terskel for å pålegge et erstatningsansvar for styremedlemmene.

Begrepet «uaktsomt» i aksjeloven § 17-1 og stiftelsesloven § 56 henviser til det ulovfestede uaktsomhetsansvaret, culpaansvaret, i norsk rett, og er en lovfesting av culpanormen på disse områdene.⁵ I culpaansvaret ligger det at det er et brudd på en aktsomhetsnorm og at vedkommende kan lastes for normbruddet.⁶ For at et styremedlem skal bli holdt erstatningsansvarlig, må de alminnelige erstatningsvilkårene være oppfylt: Krav om ansvarsgrunnlag (uaktsomt pliktbrudd), krav til at det har skjedd en skade og krav om at det er årsakssammenheng mellom det uaktsomme pliktbruddet og skaden.⁷ For å forstå hva som er grunnlaget for erstatningsansvar må vi altså forstå hvilke plikter som påhviler styret, og hvilket erstatningsansvar rollen som styremedlem kan medføre.

Temaet for oppgaven er aktuelt. Antall søksmål mot styremedlemmer i aksjeselskaper har vært økende de siste årene. Advokatfirmaet Schjødt hadde i 2015 en gjennomgang av saker som omhandlet styreansvar. Dette var saker som ble behandlet i tingrett og lagmannsrett over en 14 års periode, fra 2000 til 2014.⁸ De fant over 150 saker om styreansvar i aktuell tidsperiode, der halvparten av sakene var fra den siste tre-års perioden. De fant en økning i antall dommer fra omtrent en dom per år i begynnelsen av perioden til over 20 dommer per år de senere årene av perioden. I denne gjennomgangen fant de at tingretten ga en fellende dom i omtrent 80% av sakene, mens lagmannsretten ga en fellende dom i omtrent 50% av sakene. Advokatfirmaet Schjødt mener at denne gjennomgangen peker på en økt interesse for å gå til sak mot styremedlemmer, at flere er klar over muligheten til å anlegge sak mot styremedlemmer, og at en endring i aksjeloven fra 2007 forklarer noe av den store økningen. Disse endringene i aksjeloven blir presentert i kapittel 5.

Funnene i advokatkontoret Schjødt sin gjennomgang støttes i en artikkel av Perland om styremedlemmers erstatningsansvar fra 2013.⁹ Perland oppsummerer utviklingen i perioden fra 2002 til 2012 slik: «*Man kan grovt oppsummere utviklingen ved å si at styreansvaret har gått fra å være en nærmest rent teoretisk mulighet for ansvar til å ha blitt en høyst praktisk realitet for styremedlemmer*». Perland antar at dette har sammenheng med flere faktorer; at

---

⁵ NOU 1996:3 s. 90

⁶ Bråthen, Tore, *Selskapsrett*, 7.utg., Fagbokforlaget 2022 s. 257

⁷ Hagstrøm Viggo, Stenvik Are, *Erstatningsrett*, 2.utg., Universitetsforlaget 2015 s. 348

⁸ Schmidt, Nina, «Sterk økning i styreansvarssaker», *Advokatbladet*, 2015 nr. 12, s. 14.

⁹ Perland, Olav, «Styremedlemmers erstatningsansvar», *Praktisk økonomi og finans*, 2013 nr. 2, s. 21-32

aksjeloven har gitt en skjerping av styrets plikter, at det er større forventninger til styremedlemmenes profesjonalitet, at den skadelidte er blitt mer oppmerksom på muligheten til å få erstattet sin skade av styremedlemmene, samt konjunkturer i markedet som gir flere aktuelle saker.

Rettspraksis har fram til nylig vært dominert av avgjørelser i underrettsdomstolene.¹⁰ Tradisjonelt har underrettspraksis vært tillagt liten rettskildemessig vekt. Dette kan gi en uforutsigbar tolkning, særlig når ordlyden i loven er knapp, slik det er i aksjeloven § 17-1 og stiftelsesloven § 56. I forarbeidene til aksjeloven legges det vekt på at dette er ønskelig: «*At ansvarsgrunnlaget er utformet på denne måten, er etter departementets syn både ønskelig og nødvendig tatt i betraktning det mangfoldet av virksomheter som utfolder seg i forbindelse med driften av et aksjeselskap*».¹¹ Videre framholdes det i forarbeidene til aksjeloven at ansvarsgrunnlaget «*må løses ut fra en konkret vurdering av forholdene i det enkelte tilfellet*».¹² Høyesterett hevder at lovgivers ønske om at en sak skal avgjøres av en konkret vurdering i det enkelte tilfellet, ikke er til hinder for at det i rettspraksis foretas en avklarende presisering av normen, noe som vil styrke hensynet til forutberegnelighet.¹³ Det er behov for at Høyesterett gir mer avklaring og presisering av grunnlag for erstatningsansvar for styremedlemmer. Dahlum har gått gjennom avsagte dommer om styremedlemmers ansvar i aksje- og allmennaksjeselskap i perioden 1999 til 2017. Dahlum finner at av 400 dommer er kun 5 dommer avsagt i Høyesterett. I aktuell periode ble 87 saker forsøkt anket til Høyesterett, men de ble nektet fremmet.¹⁴ Det er avsagt ytterligere tre høyesterettsdommer etter 2017 om aktuell problemstilling. I denne oppgaven er fokus på rettspraksis fra Høyesterett, men jeg viser også til noe underrettspraksis.

1.1. Tema og problemstilling

Problemstillingen i denne oppgaven er å se på hvordan grunnlaget for erstatningsansvar for styremedlemmer har blitt tolket i rettspraksis. I dette ligger det å se på hvordan rettspraksis har tolket at det har skjedd et uaktsomt pliktbrudd, hvordan rettspraksis har tolket kravet til at det har skjedd en skade, samt kravet til årsakssammenheng mellom handling og skade.

---

¹⁰ Dahlum (2021) s. 19

¹¹ Ot.prp. nr. 36 (1993-1994) s. 82

¹² Ot.prp. nr. 36 (1993-1994) s. 82

¹³ HR-2017-2375-A (25)

¹⁴ Dahlum (2021) s. 20

Høyesterettspraksis er særlig relevant, ettersom høyesterettsdommers innflytelse som prejudikat er godt forankret i norsk rettskildelære.¹⁵

Det er styret som helhet som er pålagt plikter og ansvar, men styremedlemmene kan enkeltvis idømmes et personlig erstatningsansvar dersom styret ikke har overholdt sine plikter. Jeg vil derfor redegjøre for hva som er styrets plikter.

Oppgaven er relevant både med bakgrunn i det store og økende antallet saker om styreansvar, men også fordi mange innehar et styreverv. I april 2024 var det registrert i overkant av 800 næringsdrivende stiftelser i Norge.¹⁶ Det var nesten 400 000 registrerte aksjeselskap, og tendensen har vært økende de senere årene.¹⁷ I 2024 var det registrert over 730 000 styreverv i aksjeselskap og over 3 900 styreverv i næringsdrivende stiftelser.¹⁸ Selv om det er vanlig at samme person sitter i flere styrer, vil dette likevel bety at mange innehar et styreverv, og bør forstå det ansvaret som ligger i rollen.

Oppgavens bidrag er en gjennomgang av aktuell høyesterettspraksis. Tre av de sentrale sakene har Høyesterett behandlet etter 2020. Høyesterett sine avgjørelser bidrar med rettsavklaring for hvilke vilkår som er sentrale i dommer om styreansvar i både aksjeselskap og næringsdrivende stiftelser.

1.2. Avgrensning av oppgaven

Oppgaven er avgrenset til styreansvar i aksjeselskap og næringsdrivende stiftelser. Oppgaven er videre avgrenset til å se på rettskildegrunnlaget for styrets plikter og ansvar når selskapet eller stiftelsen er i en situasjon der det er usikkert økonomisk grunnlag for fortsatt drift, og virksomheten senere har gått konkurs. Dette betyr at det er styrets handleplikt når kravene til forsvarlig egenkapital (og likviditet i aksjeselskap) ikke er innfridd (asl. §§ 3-4 og 3-5, stiftl. § 25) som gis stor plass i drøftelsen i denne oppgaven.

Interessen for tema var å få mer kunnskap om den rettspraksis som møter den som har påtatt seg et styreverv i en næringsdrivende stiftelse, i saker der det blir reist et erstatningssøksmål mot vedkommende, altså hva som er grunnlaget for en erstatningssanksjon. Det er ifølge

---

¹⁵ Eckhoff, Torstein, *Rettskildelære*, 5.utg., Universitetsforlaget 2001 s. 160

¹⁶ Lotteri- og stiftelsestilsynet, «Stiftelsesregisteret», statistikk (<https://lottstift.no/stiftelsesregisteret/statistikk>)

¹⁷ Brønnøysund registrene, «Bedrifts- og foretaksstatistikk» (<https://www.breg.no/produkter-og-tjenester/statistikk/bedrifts-og-foretaksstatistikk>)

¹⁸ Statistisk sentralbyrå, «Styre og leiing i aksjeselskap» ([11455: Rolleinnehavere i aksjeselskaper, etter organisasjonsform, rolletype og kjønn \(F\) 2009 - 2024. Statistikkbanken \(ssb.no\)](#)), og e-post datert 15. april fra Stiftelsestilsynet med oversikt over styreverv i næringsdrivende stiftelser

Woxholth relevant å se til avgjørelser fra Høyesterett: «[...] at hvis det først eksisterer en relevant Høyesterettsdom, vil den måtte tillegges betydelig, for ikke å si, avgjørende vekt, for det spesielt avgjorte spørsmåls del».¹⁹ Det er imidlertid lite Høyesterettspraksis knyttet til styreansvar i næringsdrivende stiftelser.²⁰ Aksjelovens regulering av styreansvar er lagt til grunn i rettspraksis som gjelder næringsdrivende stiftelser.²¹ Rettspraksis knyttet til aksjeloven § 17-1 er med dette en relevant rettskilde for å forstå vilkår og terskel for styreansvar i stiftelser. Jeg mener derfor at en gjennomgang av høyesterettspraksis om styreansvar i aksjeselskap vil kunne gi kunnskap som er nyttig for et styremedlem i en næringsdrivende stiftelse for å forstå hva som kan ventes ved domstolsbehandling av styreansvar i stiftelser.

Ved gjennomgang av rettspraksis er det relevant å se på grunnlag for medvirkeransvar. Medvirkeransvaret kan være et solidaransvar mellom styremedlemmet og medvirkeren. Medvirkeransvaret kan også stå på selvstendig grunnlag når styremedlemmene ikke har utvist subjektiv skyld, men brutt en objektiv handlingsnorm.²² Stiftelsesloven har ingen lovregulering av medvirkeransvaret, slik en finner i aksjeloven § 17-1 annet ledd, men etter ulovfestede erstatningsregler kan medvirkere holdes erstatningsansvarlige for den oppståtte skade.

Det faller utenfor rammen for denne oppgaven å se på styremedlemmers erstatningsansvar generelt, eksempelvis erstatningssøksmål ved mislighold av kontraktsforpliktelser og erstatningssøksmål ved ulovlige utdelinger/utbytte til aksjonærer.

Jeg vil innledningsvis presentere kort hva et aksjeselskap og en næringsdrivende stiftelse er.

1.2.1. Aksjeselskap

Aksjeselskap er selskap der eierne har et begrenset ansvar for selskapets forpliktelser (begrenset deltageransvar),²³ og er en mye brukt selskapsform i Norge. Det selskapsrettslige hovedmålet er å oppnå et økonomisk utbytte for aksjonærene.²⁴ Lovreguleringen skal ivareta selskapets interesse for å kunne ta risiko som gir innovasjon og vekst, og samtidig gi

---

¹⁹ Woxholth (2001) s. 55

²⁰ Forespørsel er sendt Stiftelsestilsynet, med svar i e-post fra Stiftelsestilsynet, datert 28.02.2024

²¹ LG 2022-35794, s.9

²² Aarbakke, Magnus, «Medvirkeransvar og identifikasjonsansvar i aksje- og allmennaksjeselskapsforhold». Høringsnotat. <https://www.regjeringen.no/contentassets/2b68e479c4a74f389a36fabb226e6792/horingsnotat-medvirkeransvar.pdf>

²³ Bråthen (2022) s. 33

²⁴ Bråthen (2022) s. 79

beskyttelse til kreditorene. Det er i dette spennet mellom ønsket risiko og uønsket, ansvarsbetingende risikotaking, at selskapsledelsen opererer. Etter 1997 har det vært to aksjelover med stort sett likelydende bestemmelser; allmennaksjeloven (asal.) som omhandler selskaper med mange aksjonærer (for eksempel børsnoterte selskaper), og aksjeloven (asl.) som omhandler selskaper med liten aksjespredning.²⁵ I denne oppgaven har jeg satt søkelys på selskaper som er underlagt bestemmelsene i aksjeloven.

1.2.2. Næringsdrivende stiftelser

Stiftelser er en organisasjonsform som skiller seg fra aksjeselskap, spesielt når det gjelder eierskap og forvaltning av kapital. I henhold til stiftelsesloven er en stiftelse en formuesverdi som ved testament, gave eller annen rettslig disposisjon, selvstendig er stilt til rådighet for et bestemt formål av ideell, humanitær, kulturell, sosial, utdanningsmessig, økonomisk eller annen art (stiftl. § 2 første ledd). Formuesverdien stilt «selvstendig» til rådighet understreker det karakteristiske ved stiftelser; at de ikke har eiere (selvstendighetskriteriet).

Stiftelsesformen brukes fra ren næringsvirksomhet til kulturell eller veldedig aktivitet.²⁶

Stiftelsesloven skiller mellom næringsdrivende stiftelser og alminnelige stiftelser (stiftl. §§ 1 og 4). I denne oppgaven behandles næringsdrivende stiftelser. Næringsdrivende stiftelser omfatter stiftelser som har som formål å drive næringsvirksomhet, eller som driver næringsvirksomhet, eller stiftelser som på grunn av avtale eller som eier av aksjer eller selskapsandeler har bestemmende innflytelse over næringsvirksomhet utenfor stiftelsen (stiftl. § 4 første ledd bokstav a til c). Det som er felles for næringsdrivende stiftelser er at aktiviteten skal ha et visst omfang og varighet, og at den skal være egnet til å gi et økonomisk utbytte.²⁷ Ledelsens adgang til å foreta økonomiske disposisjoner er avgrenset til stiftelsens formål og vedtekter. Ledelsens adgang til å foreta risikopregede disposisjoner er snevrere i stiftelser enn i aksjeselskap.²⁸

I regjeringens forslag til ny stiftelseslov fra 2000, var ett av målene å kunne bevare stiftelsers særpreg som organisasjonsform.²⁹ Det har imidlertid de senere årene vært en reduksjon i antall stiftelser, mens antall næringsdrivende stiftelser har vært stabilt.³⁰ Det har vært vurdert

---

²⁵ Bråthen (2022) s. 77

²⁶ Bråthen (2022) s. 38

²⁷ Bråthen (2022) s. 39

²⁸ Knudsen, Gudmund og Woxholth, Geir, *Stiftelsesloven med kommentarer*, 1.utg., Gyldendal 2004 s. 264

²⁹ Ot.prp. nr.15 (2000-2001) s. 2

³⁰ Lotteri- og stiftelsestilsynet, «Stiftelsesregisteret», statistikk (<https://lottstift.no/stiftelsesregisteret/statistikk>)

en ny stiftelseslov med mål om ytterligere å fremme stiftelsesformen, men så langt er arbeidet ikke ferdigstilt.³¹

2. Presentasjon av oppgavens innhold og struktur

Oppgaven starter med metode for identifikasjon av aktuell rettspraksis i kapittel 3. Videre kapitler ser på hvordan rettskilder gir føringer for når de alminnelige erstatningsvilkårene er oppfylt; først de overordnede prinsippene i det alminnelige grunnlaget for erstatningsansvar i kapittel 4, deretter spesifikt om styreansvar i aksjeselskap og næringsdrivende stiftelser i kapittel 5. I kapittel 6 presenteres kort aktuell rettspraksis. I kapittel 7 drøftes de vilkår rettspraksis legger til grunn for å idømme styremedlemmene erstatningsansvar, samt hvordan rettspraksis presiserer terskel for uaktsomt pliktbrudd, skadevilkår og vilkår for årsakssammenheng.

3. Metode og rettskildebilde

I denne oppgaven er alminnelig juridisk metode brukt, slik den er beskrevet av Erik Monsen i *Innføring i juridisk metode og oppgaveteknikk*.³² Relevante rettskilder er lovtekst (aksjeloven, stiftelsesloven, konkursloven, skadeerstatningsloven og straffeloven), lovens forarbeider, rettspraksis og juridisk litteratur. Rettspraksis er en sentral rettskildefaktor innen erstatningsretten.³³

For rettspraksis som inngår i drøftingen i denne oppgaven er det spesifisert domstolsnivå, grad av dissens i avgjørelsen, og om de har hatt innflytelse for senere rettspraksis. Nyere dommer fra Høyesterett vil alltid være sentrale, og særlig dommer som er enstemmige vil ha betydelig rettskildemessig vekt og tjene som mønstre som er aktuelt å følge i senere rettspraksis.³⁴ Uttalelser som er nødvendige for å begrunne en avgjørelse i retten, *ratio dicendi*, har større rettskildemessig betydning enn selve rettsavgjørelsen.³⁵ Er det stor grad av likhet mellom fakta i to saker, vil også dommens vekt som argument veie tyngre.³⁶

Jeg har søkt etter og gått gjennom rettspraksis for å finne hvilke momenter som legges til grunn når et styremedlem idømmes erstatningsansvar: Hvilken aktsomhetsnorm som gjelder

---

³¹ NOU 2016:21 s. 9

³² Monsen, Erik, *Innføring i juridisk metode og oppgaveteknikk*, 1. utg., Cappelen Damm 2016 s. 56-57

³³ Hagstrøm og Stenvik (2015) s. 75

³⁴ Eckhoff (2001) s. 159

³⁵ Eckhoff (2001) s. 165

³⁶ Eckhoff (2001) s. 165-166

for styret, hvilke krav det er til skadevilkåret, og hvilke krav det er til adekvat årsakssammenheng mellom handling og skade.

Det er søkt i Lovdata etter saker behandlet i Høyesterett, der rettsgrunnlaget var aksjeloven § 3-4 (krav til forsvarlig egenkapital), § 3-5 (styrets handleplikt ved tap av egenkapital) og § 17-1 (om erstatningsansvar). Søket er gjort for perioden 1997 (aksjeloven vedtatt) til 2024 (søk gjennomført 24. februar 2024, og oppdatert 12. april 2024). Det ble funnet fem relevante saker behandlet i Høyesterett. Ytterligere to saker behandlet i lagmannsretten er tatt med (begge ble nektet fremmet for Høyesterett). Disse lagmannsrettsdommene er brukt som eksempler i oppgavens litteraturkilder, og oppfattes som relevante for å belyse problemstillingen i denne oppgaven.

Det er videre søkt i Lovdata etter saker behandlet i lagmannsrett og Høyesterett der rettsgrunnlaget var stiftelsesloven § 22 (krav til grunnkapitalen), § 25 (tap av stiftelsen egenkapital), § 56 (erstatningsansvar), § 30 (styrets myndighet og ansvar) og § 31 (styrets saksbehandling). Søket er gjort for perioden 2001 (stiftelsesloven vedtatt) til 2024 (søk gjennomført 24. februar 2024, og oppdatert 12. april 2024). Det er funnet en Høyesterettsdom og en dom fra lagmannsretten. Stiftelsestilsynet har, på forespørsel, svart at de ikke er kjent med ytterligere aktuelle saker.³⁷

Rettspraksis er rikere når det gjelder styremedlemmers erstatningsansvar i aksjeselskap sammenlignet med næringsdrivende stiftelser, både med tanke på antall saker og antall saker behandlet i Høyesterett. For styreansvar i næringsdrivende stiftelser er det bare en avgjørelse fra Høyesterett. For aksjeselskap er det fem avgjørelser fra Høyesterett, hvorav tre er avsagt etter 2020, og disse har dermed de siste endringene i aksjeloven som grunnlag.

Oversikt over rettspraksis som er aktuell for drøfting i denne oppgaven listes opp i tabell 1. Det er tatt med hvor mange underrettsdommer som henviser til Høyesterett sin behandling av aktuell sak. Dette begrunnes med at Høyesterett har stor vekt som rettskildefaktor når den avgjør et tolkningsspørsmål. I tabellen brukes begrepet «referert til», men dette redegjøres nærmere for i drøftelsen av rettspraksis. I tillegg vises det til aktuell rettspraksis for å belyse konkrete problemstillinger i oppgaven (se oversikt i litteraturliste), men disse sakene omhandler ikke spesifikt erstatningsansvar for styremedlemmer.

---

³⁷ Forespørsel sendt Stiftelsestilsynet, besvart i e-post fra Stiftelsestilsynet, datert 28.02.2024

Tabell 1 Rettspraksis (styremedlemmers erstatningsansvar (jfr. asl. § 17-1 og stiftl. § 56)

Selskap	Referanse	Dom	Domslutning for styremedlemmene	Referert til
Spiro Medical	HR-2022-2484-A	Enstemmig	Frifinnes	7
Nettforsk	HR-2022-1148-A	Enstemmig	Erstatningsansvar	10
Landentreprenørene*	HR-2021-967-A	Enstemmig	Frifinnes	19
Håheller	HR-2016-1440-A	Dissens (3/2)	Erstatningsansvar	29
Finance credit	Rt. 2009 s. 1032	Dissens (3/2)	Frifinnes	3
Bømmeløy hotell	LG-2007-21395**	Enstemmig	Erstatningsansvar	4
Delta Management	LF-2006-118756**	Enstemmig	Frifinnes	3***
Næringsdrivende stiftelser				
Sveio Bufellesskap	LG-2022-35794	Enstemmig	Erstatningsansvar	0
Helios	Rt. 2011 s. 562	Enstemmig	Erstatningsansvar	17

*Lagmannsretten behandlet spørsmål om brudd på uaktsomhetsnormen LA-2019-142549

**Nektet fremmet for Høyesterett

***Alle i 2007

En mer detaljert oversikt over søkeresultat, og begrunnelse for hvorfor saker var aktuelle/ ikke aktuelle for oppgavens problemstilling, finnes i Appendix A og B.

4. Overordnet om grunnlaget for erstatningsansvar

Den som har vært uaktsom i forbindelse med en skade, har et ansvar for skaden, dersom det foreligger årsakssammenheng og skaden er en påregnelig følge av uaktsomheten.³⁸

4.1. Krav til ansvarsgrunnlag

Det vanligste ulovfestede ansvarsgrunnlag er uaktsomhet eller culpa. Det fremgår av forarbeidene til aksjeloven § 17-1 og stiftelsesloven § 56 at begrepet *uaktsomt* henviser til dette alminnelige culpaansvaret i norsk rett.³⁹ Normann omtaler dette som at aksjeloven er en kodifisering av den ulovfestede culpanormen.⁴⁰ Forarbeidene til aksjeloven § 17-1 fremholder at ansvarsregelen er generell og skjønnsmessig, og at ansvarsspørsmålet må løses ut fra en

³⁸ Hagstrøm og Stenvik (2015) s. 68

³⁹ Ot. prp. nr. 23 (1996-1997) s. 179 og Ot.prp. nr. 15 (2000-2001) s. 187

⁴⁰ Normann Kristin, *Styremedlemmers erstatningsansvar i aksjeselskaper*, Ad Notam Gyldendal 1994 s. 67

konkret vurdering av det enkelte tilfellet.⁴¹ Ordlyden bidrar til stor grad av fleksibilitet, og det vil være behov for en konsistent rettspraksis for at rettsgrunnlaget ikke skal bli uforutsigbart.⁴²

Culpanormen er i det vesentlige utviklet på person og tingskade. For styremedlemmers erstatningsansvar vil det ofte dreie seg om formueskade. Formueskader regnes ikke som «farlige», og det er noe usikkert om alle elementer i culpavurderingen er anvendelig på rene formuestap. Culpavurderingen ved formueskader baserer seg derfor i stor grad på brudd på etablerte atferdsnormer.⁴³ For styremedlemmer vil ansvarsgrunnlaget ofte være knyttet til at styret ikke har gjort tiltak for å styrke egenkapitalsituasjonen i tiden før virksomhetens konkurs. Ansvar for unnlater er heller ikke særlig gjennomarbeidet i culpanormen.⁴⁴

Det er tradisjon for å si at culpanormen består av objektive og subjektive element.⁴⁵ Normann beskriver det slik: «*Det må foreligge en objektivt sett uforsvarlig atferd og denne må tilregnes skadevolderen som uaktsom*».⁴⁶ Normann bruker begrepet «rettstridig» om handlinger som objektivt sett er uforsvarlige, uten at dette viser til en absolutt grense for hva som er forsvarlig. I vurdering av det objektive elementet, ligger det å vurdere om handlingen er et brudd på en handlingsnorm, altså om handlingen tilfredsstiller de ytre krav som stilles for hvordan en skal handle i en slik situasjon (lov, forskrift og sedvane). For styrets plikter i aksjeselskap og næringsdrivende stiftelser er dette gjennomgått i kapittel 5. Ved brudd på lov og forskrift vil veien til ansvar ofte være kort. Hagstrøm og Stenvik viser til forhold som tillegges vekt for den objektive bedømmelsen i culpavurderingen: Handlingsnormen som det vises til må ha som formål å regulere forsvarligheten av skadesituasjonen, må pålegge skadevolderen en plikt til å handle annerledes enn det han gjorde, må være ment til å beskytte den interessen som skaden rammer, og må vise at den skadelidte har rett til å påberope seg rettigheten.⁴⁷

Er handlingen ikke i tråd med krav til handlingsnormen, er den culpøs hvis det ikke er subjektive unnskyldningsgrunner. I dette ligger et spørsmål om skadevolder har utvist skyld, altså at skadevolderen kan bebreides for brudd på handlingsnormen.⁴⁸ Det må være handlet uaktsomt eller forsettlig for å ilegges ansvar (jfr. asl. § 17-1 og stifl. § 56). I vurderingen av

---

⁴¹ Ot. prp. nr. 36 (1993-1994) s. 82

⁴² Dahlum (2021) s. 18

⁴³ Hagstrøm og Stenvik (2015) s. 121

⁴⁴ Normann (1994) s. 71

⁴⁵ Hagstrøm og Stenvik (2015) s. 74

⁴⁶ Normann (1994) s. 187-188

⁴⁷ Hagstrøm og Stenvik (2015) s. 73-87

⁴⁸ Normann (1994) s. 188

det subjektive element inngår det, ifølge Hagstrøm og Stenvik, en vurdering av om skadevolderen har vært unnskyldelig uvitende eller i villfarelse om de faktiske forhold og om det var fysisk mulig å handle annerledes.⁴⁹ Culpavurderingen er som hovedregel objektiv, noe som innebærer at en vanligvis ikke når fram med subjektive unnskyldningsgrunner.⁵⁰

Vurdering av ansvarsgrunnlaget bygger på en helhetlig skjønnsvurdering, der skadeevnen til handlingen er et viktig moment.⁵¹ I vurdering av skadeevne ligger en vurdering av både sannsynligheten for at en skade vil inntreffe og omfang av skaden. I tillegg er skadevolderen sin mulighet til å avverge skaden, samt kostnadene ved handlingsalternativene, sentralt i rettspraksis sin aktsomhetsvurdering.⁵² Unnlatelser vil også kunne gi erstatningsansvar.

Når standarden for aktsomhetsnormen skal settes, vises det ofte til hva en *bonus pater familias*, altså en *omhyggelig og fornuftig person* ville gjort om vedkommende var i skadevolderens situasjon.⁵³ Det er rettet en del kritikk mot at dette brukes som en presisering av normen. Meningen var at denne standarden skulle gi borgerne i et samfunn en viss forutberegnelighet for hva samfunnet krevde av dem, og hva som var normal aktsom opptreden i den aktuelle situasjonen. Hagstrøm og Stenvik argumenterer for at denne standarden må settes for det aktuelle området som handlingen eller unnlatelsen gjelder for. I tillegg hevder de at standarden skal være en idealisert standard, en *bonus pater* gjør eksempelvis ingen slurvfeil.⁵⁴ I dag brukes *bonus pater familias-standard* som et pedagogisk virkemiddel for å synliggjøre hvilken aktsomhetsnorm som skal gjelde i aktuell situasjon.

4.2. Skadevilkår og kravet til årsakssammenheng.

For at styremedlemmene skal kunne idømmes et erstatningsansvar, er det et krav at styrets handling eller unnlatelser har påført den skadelidte et tap, og at det er en årsakssammenheng mellom handling, eller unnlatelser, og tapet som er påført. Det er spesifisert i loven at skaden skal ha vært påført i rollen som styremedlem, jmfør aksjeloven § 17-1 «[...] i den nevnte egenskap [...]» og stiftelsesloven § 56 «[...] under utførelsen av sine oppgaver [...]».

Styremedlemmene vil kunne bli holdt direkte ansvarlig overfor tredjepart. Erstatningsmessig skade vil i denne sammenheng si at tapet er et økonomisk tap. Normann hevder at

---

⁴⁹ Hagstrøm og Stenvik (2015) s. 73-87

⁵⁰ Normann (1994) s. 227

⁵¹ HR-2017-1977 (avsnitt 47)

⁵² Normann (1994) s. 193

⁵³ Hagstrøm og Stenvik (2015) s. 68

⁵⁴ Hagstrøm og Stenvik (2015) s. 69

skadebegrepet innenfor aktuelt område ikke er enkelt å definere, men at det kan innebære rent faktisk skade, et økonomisk tap og inntekter som skadelidte har gått glipp av.⁵⁵

Når det skal avgjøres om det er en adekvat årsakssammenheng mellom handling og skade, viser rettspraksis at en tar utgangspunkt i betingelseslæren «A er årsak til B», altså at A er en nødvendig forutsetning for B.⁵⁶ Det stilles som krav at skaden er en adekvat følge av den ansvarsbetingende handlingen eller unnlåtelsen. Adekvanskriteriet er et selvstendig vilkår for ansvar.⁵⁷ Det alminnelige utgangspunktet i norsk erstatningsrett er at «skadelidte ikke skal komme økonomisk dårligere ut med skaden enn om denne ikke var inntruffet».⁵⁸

Erstatningsansvaret for styremedlemmene er dels begrunnet i dette reparasjonshensynet: Kreditorer, aksjonærer og andre tredjepersoner kan gjøre gjeldende styreansvarskrav når det foreligger en direkte erstatningsbetingende handling eller unnlåtelse mot dem, og tapet ikke korresponderer med noe tilsvarende tap for selskapet. Slike krav betegnes som særkrav, og er begrunnet i en skade som bare har rammet denne.⁵⁹ Krav til årsakssammenheng tolkes strengt.⁶⁰

5. Styrets plikter og ansvar i aksjeselskap og næringsdrivende stiftelser

Styret i aksjeselskap og næringsdrivende stiftelser har lovregulerte plikter knyttet til forvaltning, tilsyn og informasjon, der forsømmelse av pliktene kan være ansvarsbetingende. Dette er den objektive delen av ansvarsvurderingen. I tillegg vil vedtekter og instruksjer i det enkelte selskap eller stiftelse inneholde beskrivelse av styrets ansvar og plikter. I dette kapitlet vil jeg begrense gjennomgangen til lovregulering av pliktene. Styrets oppgaver ved konkurs behandles felles for aksjeselskap og næringsdrivende stiftelser.

5.1. Styrets plikter og ansvar i aksjeselskap

Selskapet, aksjeeiere eller andre kan kreve at styremedlemmer erstatter tap for skade som de i egenskap av å være styremedlem forsettlig eller uaktsomt har voldt (asl. § 17-1). Styret er den øverste ledelse av selskapet sin virksomhet. Aksjeloven kapittel 6 regulerer styrets oppgaver. Styrets oppgaver kan deles i tre hovedgrupper: Forvaltning av selskapet, tilsynsføring med

---

⁵⁵ Normann (1994) s. 117

⁵⁶ Lødrup, Peter, *Lærebok i erstatningsrett* 5. utg., Gyldendal akademisk 2005 s. 254

⁵⁷ Normann (1994) s. 127

⁵⁸ Hagstrøm og Stenvik (2015) s. 491

⁵⁹ Hagstrøm og Stenvik (2015) s. 433

⁶⁰ Lødrup (2005) s.254

den daglige ledelse og selskapets virksomhet, og en opplysningsplikt overfor aksjonærer, ansatte, myndigheter og andre.⁶¹ Pliktene påhviler styret som helhet, men hvert enkelt styremedlem har et ansvar for at styrevervet utføres på forsvarlig måte.

Forvaltningsplikten innebærer blant annet ansvar for å fastsette virksomhetens mål, organisering av selskapet og ansettelse av daglig leder. Normann oppsummerer plikten som ligger i å ha påtatt seg et styreverv slik: «[...] *kontinuerlig plikt til å forvalte selskapets anliggender på en forsvarlig måte*».⁶² Styret skal i henhold til aksjeloven § 6-12 tredje ledd, «[...] *holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling og påse at virksomheten, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll*».

Sentralt for problemstillingen i denne oppgaven er styrets ansvar for vurdering av selskapets egenkapital, og handleplikten dersom selskapets egenkapital ikke tilfredsstiller kravene i aksjeloven § 3-4: «*Selskapet skal til enhver tid ha en egenkapital og en likviditet som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet*». Handleplikten er hjemlet i aksjeloven § 3-5: «*Hvis det må antas at egenkapitalen er lavere enn forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet, skal styret straks behandle saken [...]*». I handleplikten ligger det at styret skal foreslå tiltak, dokumentere igangsatte tiltak, følge opp om tiltakene har effekt, samt at styret har en plikt til å foreslå selskapet oppløst hvis styret ikke finner gjennomførbare tiltak som kan forbedre egenkapitalsituasjonen.

At styret har et særlig ansvar for at egenkapitalen er på et forsvarlig nivå, blir trukket fram i aksjelovens forarbeider.⁶³ Styrets handleplikt etter aksjeloven § 3-5 søker blant annet å ivareta andre interesser enn selskapets, slik som selskapets kreditorer. Kreditorvern er et grunnleggende prinsipp i aksjeretten, og gir ifølge lovforarbeidene «[...] *føringer også på utforming av regelverket om styringsstrukturen og beslutningsprosessen i et aksjeselskap*».⁶⁴ Departementet skriver: «*Som nevnt vil en sterkere betoning av selskapets plikter med hensyn til egenkapitalens størrelse trolig bidra til å gjøre det enklere å vinne fram med erstatningskrav*».⁶⁵

I tillegg til forvaltningen av selskapet, skal styret føre tilsyn med daglig ledelse og selskapets virksomhet for øvrig (asl. § 6-13 første ledd). I lovens forarbeider sies det om tilsynsplikten:

---

⁶¹ Bråthen (2022) s. 209

⁶² Normann (1994) s. 195

⁶³ NOU 1996:3 s. 131 og Ot.prp. nr.23 (1996-1997) s. 51

⁶⁴ NOU 1996:3 s. 71

⁶⁵ Ot.prp.nr 36 (1993-1994) s. 68

«En slik plikt følger imidlertid av styrets generelle plikt til å forvalte selskapet på en forsvarlig måte. Utvalget antar imidlertid at en markering av tilsynsansvaret vil bidra til en bevisstgjøring, og vektleggingen av styrets tilsynsoppgaver samt styreansvar».⁶⁶ Dette reiser spørsmål om hvilke krav som stilles før en anser at plikten er utført forsvarlig. Lovens forarbeid skildrer en aktivitetsplikt i å fremskaffe nødvendig informasjon, og plikt til å kontrollere og kvalitetssikre informasjonen for å kunne ivareta sine plikter.⁶⁷ Aksjeloven § 6-12 fjerde ledd gir styret adgang til å sette i gang undersøkelser som er nødvendige for å overholde pliktene sine.

Styret har en lojalitetsplikt overfor selskapet, selv om dette ikke fremgår uttrykkelig av aksjeloven. Lovens forarbeider gir imidlertid klare føringer: «[...] at styremedlemmene er tillitsvalgte som handler for sin oppdragsgiver, det vil si selskapet. En lojalitetsplikt for styremedlemmene kan utledes av den alminnelige regel om at styret som andre oppdragstakere skal ivareta oppdragsgiverens interesse under utførelsen av oppdraget».⁶⁸

Aksjeloven §§ 6-27 og 6-28 anses som utslag av lojalitetsplikten. Aksjeloven § 6-27 omhandler inhabilitet og § 6-28 første ledd slår fast at styret «[...] må ikke foreta noe som er egnet til å gi visse aksjeeiere eller andre en urimelig fordel på andre aksjeeieres eller selskapets bekostning.»

Kjernen i lojalitetsplikten er å ivareta selskapets interesse. Aksjeselskap er vanligvis etablert for å gi aksjonærene utbytte,⁶⁹ men som tidligere beskrevet er styrets ansvar også knyttet til vern av kreditorer. Selskapene har et ansvar som strekker seg videre enn dette, som Bråthen referer til som selskapets ansvar for bærekraft.⁷⁰ Det faller utenfor rammen av denne oppgaven å gå nærmere inn på dette, men det viktigste spørsmålet for denne oppgaven, er hvordan styremedlemmene skal avveie ulike selskapsinteresser i en situasjon der virksomheten har presset økonomi. Dette aktualiseres både i styrets forvaltningsplikt og opplysningsplikt.

Om opplysningsplikten, skriver Normann at dette er «[...] opplysninger som selskapet eller styremedlemmene i henhold til lov eller forskrift har plikt til å avgi om selskapets forhold».⁷¹ Styrets opplysningsplikt og lojalitetsplikt er også et sentralt tema i en stor andel av

---

⁶⁶ NOU 1996:3 s. 207

⁶⁷ Ot.prp. nr. 23 (1996-1997) s.51

⁶⁸ Ot.prp. nr. 23 (1996-1997) s. 71-72

⁶⁹ Bråthen (2022) s. 79

⁷⁰ Bråthen (2022) s. 81

⁷¹ Normann (1994) s. 124

styreansvarssaker.⁷² Å gi mangelfull eller uriktig informasjon til kreditorer er ansvarsbetingende. Høyesterett viser i HR-2017-2375-A (Ulvesund) til «[...] *det alminnelige ulovfestede kravet til aktsomhet og lojalitet mellom kontraktparter*»⁷³ når retten hjemler opplysningsplikten. Et erstatningsmessig ansvar for brudd på opplysningsplikten knytter Høyesterett til situasjonen der selskapet er insolvent.⁷⁴

Gjeldende aksjelov ble vedtatt i 1997. Det er gjort flere endringer i aksjeloven med presisering av styrets oppgaver. Ved endringen i 2017 var det et uttalt mål at aksjelovene skulle bli enklere å forstå og følge.⁷⁵ Formuleringen «likviditet» blir tatt inn i aksjeloven § 3-4 i 2013,⁷⁶ for å presisere at selskapets likviditet også er en del av forsvarlighetskravet.⁷⁷ Aksjeloven § 3-5 blir endret i 2017, slik at handleplikten blir knyttet til styrets vurdering av den reelle egenkapitalen «[...] *ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet*[...]». Argumentet er at det å knytte handleplikten til en bestemt tallstørrelse, slik det tidligere var gjort, kunne bli oppfattet som en «sovepute» for styret.⁷⁸ Endringen presiserer styrets ansvar for å ha oversikt over økonomien i selskapet; de skal ikke forholde seg til klare tall for når det er grunn til bekymring, men plikter å ha tilstrekkelig informasjon til å ivareta sitt ansvar og sin handleplikt.

5.2. Styrets plikter og ansvar i næringsdrivende stiftelser

Stiftelsen kan kreve at styremedlemmer erstatter tap for skade som de i egenskap av å være styremedlem forsettlig eller uaktsomt har voldt stiftelsen under utførelsen av sine oppgaver (stiftl. § 56). I dette ligger det at styremedlemmet må kunne bebreides den tapsbringende handlingen.⁷⁹ For å forstå hva som kan gi erstatningsansvar, må en forstå hva som ligger i begrepet «*under utførelsen av sine oppgaver*», altså hva som er styrets oppgaver i en stiftelse.

Styret er stiftelsen sitt øverste organ (stiftl. § 30). Som for aksjeselskap, ligger forvaltningen av stiftelsen under styret. Styret skal sørge for at «*stiftelsens formål ivaretas og påse at regnskap og formuesforvaltning er under betryggende kontroll*» (stiftl. § 30). Styrets plikter og oppgaver er sterkt knyttet til stiftelsens vedtekter og stiftelsesgrunnlag. Handlingsrommet til styret er begrenset av stiftelsens overordnede formål og vedtekter (stiftl. §§ 9 og 10).

---

⁷² Dahlum (2021) s. 52

⁷³ HR-2017-2375-A (34)

⁷⁴ HR-2017-2375-A (41)

⁷⁵ Prop.112 L (2016-2017)

⁷⁶ Endret ved lov 14 juni 2013 nr. 40 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 14 juni 2013 nr. 635)

⁷⁷ Prop.111 L (2012-2013) s. 75

⁷⁸ NOU 2016:22

⁷⁹ Knudsen og Woxholth (2004) s. 264

Woxholth definerer styrets plikter slik: «[...] et overordnet ansvar for forvaltningen, betyr at styret har ansvar for at stiftelsen drives og kapitalen forvaltes på en forsvarlig måte, og at virksomheten i det hele skjær i samsvar med lovgivninger og formålet»⁸⁰ og «Styret må holde seg innenfor de skranker som vedtektene, herunder formålet, oppstiller»⁸¹.

Når det gjelder tilsynsplikten er formuleringen i stiftelsesloven § 30 «[...] påse at regnskap og formuesforvaltning er under betryggende kontroll» likelydende formuleringen i aksjeloven § 6-12 tredje ledd. I stiftelser er styrets tilsynsansvar videre knyttet til at stiftelsens formål er ivaretatt og at utdelinger foretas i samsvar med vedtektene.

Stiftelsesloven har særregler for næringsdrivende stiftelser (stiftl. §§ 22- 25). Særreglene begrunnes ikke bare ut fra å skulle beskytte selskapets kapital, men også for å beskytte interessene til berørte tredjemenn, i første rekke kreditorer og ansatte.⁸² Det stilles særlige krav til grunnkapitalen i næringsdrivende stiftelser (stiftl. § 22). Styret i en næringsdrivende stiftelse har plikt til å handle hvis stiftelsen er i en situasjon der egenkapitalen er lavere enn forsvarlig (stiftl. § 25). Formuleringen i stiftelsesloven § 25 «Hvis det må antas at egenkapitalen i [...] er lavere enn forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i stiftelsen, skal styret straks behandle saken», er likelydende ordlyden i aksjeloven § 3-5 (etter endring av aksjeloven § 3-5 i 2007).

Styret skal også tilse at stiftelsen overholder sin opplysningsplikt. Stiftelsesloven, som aksjeloven, inneholder ingen krav til når styret skal informere kreditorer eller andre om økonomiske vanskeligheter. Spørsmålet løses, som i aksjeselskap, etter ulovfestet rett og rettspraksis. Jeg viser til kapittel 5.1. der Høyesterett sin behandling av Ulvesundsaken er referert. Høyesterett gir i denne dommen en avklaring og presisering av opplysningsplikten.⁸³

Av stiftelsesloven § 56 er ansvaret bare gjeldende overfor stiftelsen, og den er ment å beskytte stiftelsen mot disposisjoner som ikke fremmer stiftelsens vedtekter og formål. Dette utelukker ikke at styremedlemmene kan bli holdt ansvarlig overfor andre, eksempelvis kreditorer, men dette hjemles i det alminnelige erstatningsrettslige uaktsomhetsansvaret.⁸⁴

---

⁸⁰ Woxholth (2001) s. 339-340

⁸¹ Woxholth (2001) s. 340

⁸² Woxholth (2001) s. 63

⁸³ HR-2017-2375-A (41)

⁸⁴ Knudsen og Woxholth (2004) s. 265

5.3. Konkurs og styrets oppgaver

Oppbudsplikten for næringsdrivende stiftelser og aksjeselskap følger av straffelovens bestemmelser.⁸⁵ Det fremgår av straffelovens § 407 at de som driver en næringsvirksomhet som går med tap, og bør forstå at videre drift vil vanskeliggjøre oppgjør med fordringshaverne, kan risikere straff dersom det ikke blir begjært gjeldsforhandling eller oppbud. Det erstatningsrettslige ansvaret for styret i aksjeselskap og næringsdrivende stiftelser er videre hjemlet i henholdsvis aksjeloven § 17-1 og stiftelsesloven § 56.⁸⁶

Styret har klare oppgaver hvis styret ikke finner grunnlag for fortsatt drift av virksomheten. Konkursloven §§60 og 61 definerer konkurs på grunnlag av insolvens slik: «*Er skyldneren insolvent, skal vedkommendes bo tas under konkursbehandling når det begjæres av skyldneren eller en fordringshaver*» (kkl. § 60). Og: «*Skyldneren er insolvent når denne ikke kan oppfylle sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, med mindre betalingsudyktigheten må antas å være forbigående. Insolvens foreligger likevel ikke når skyldnerens eiendeler og inntekter til sammen antas å kunne gi full dekning for skyldnerens forpliktelser, selv om oppfyllelsen vil bli forsinket ved at dekning må søkes ved salg av eiendelene*» (kkl. § 61).

Konkurs skal tjene til å gi de som har fordringer til virksomheten dekning ved at formuen omgjøres til penger og fordeles forholdsmessig blant de som har fordringer.⁸⁷ Det er ingen konkret lovbestemmelse i aksjeloven og stiftelsesloven som beskriver plikten styret har til å begjære oppbud, men det vises til straffelovens bestemmelser. For aksjeselskap er det bare styret som kan fremsette begjæring om gjeldsforhandling eller konkursbehandling på vegne av selskapet (asl. § 6-18). Det er ingen tilsvarende regulering i stiftelsesloven.⁸⁸ Plikten til å begjære oppbud følger av konkursloven §§ 60 og 61, samt straffelovens § 407 om unnlattelse av å begjære gjeldsforhandling eller oppbud, og indirekte av aksjelovens § 3-5 om styrets handleplikt ved tap av egenkapital, og tilsvarende i stiftelsesloven er § 25 om styrets handleplikt ved lav egenkapital.

Det finnes ingen klar autorativ dom på styrets plikter når virksomheten er insolvent, for at det skal unngås erstatningsansvar. Men Høyesterett sin avgjørelse i Ulvesundsaken er relevant.⁸⁹ Høyesterett uttaler at om det ikke begjæres oppbud ved insolvens, må det være et «*realistisk*

---

⁸⁵ Ot.prp. nr. 15 (2000-2001). kommentar til stiftelsesloven §25

⁸⁶ Normann (1994) s. 518

⁸⁷ Andenæs, Mads Henry, *Konkurs*, 3. utg., M.H.Andenæs, 2009 s. 10

⁸⁸ Ot.prp. nr. 15 (2000-2001), Kommentar til stiftelsesloven §25

⁸⁹ HR-2017-2375-A (42)

håp» om å redde selskapet, det må arbeides aktivt med tiltak for å bedre situasjonen, og styret må kaste kortene «*innen rimelig tid*». Ifølge denne dommen gis styret videre en informasjonsplikt ved insolvens til aktuelle medkontrahenter. Jeg viser til drøftelse av tema under rettspraksis i kapittel 7.

I næringsdrivende stiftelser inntreffer styrets handleplikt etter stiftelsesloven § 25 tidligere enn plikten til å begjære oppbud etter konkursloven §§ 60 og 61. Styrets handleplikt er å iverksette tiltak ved fare for tap av egenkapital. Handleplikten kan ses på som et utvidet kreditorvern, og dette oppgir også departementet i sin begrunnelse.⁹⁰ Ved insolvens er det stor fare for at stiftelsen ikke har nok midler til å dekke kreditorenes krav. Kravet til kreditorvern er sterkt, og styret vil av hensyn til kreditorene ha en rett og en plikt til å begjære oppbud i henhold til straffeloven § 407. Høyesterett sin avgjørelse i Helios saken viser at det å drive på kreditorenes regning og dermed «*[...] utsatte innskyterne for en helt annen risiko enn det som var forutsetningen [...]*» var ansvarsbetingende.⁹¹ Jeg viser til drøftelse av rettspraksis i kapittel 7.

6. Rettspraksis som gjelder styremedlemmers erstatningsansvar

Bakgrunn for utvalg av saker som inngår i beskrivelse og belysning av rettspraksis, er gjort rede for i kapittel 3 (om metode og rettskildebilde). I dette kapittelet beskriver jeg kort bakgrunnen for de utvalgte sakene, først for aksjeselskap og så for næringsdrivende stiftelser.

6.1. Presentasjon av utvalgte saker om styremedlemmers erstatningsansvar i aksjeselskap, bakgrunn og rettsspørsmål

Det er sju saker som blir gjennomgått nærmere i denne oppgaven, en behandlet i Gulating lagmannsrett⁹², en i Frostating lagmannsrett⁹³ og fem i Høyesterett⁹⁴. Sakene blir presentert etter tidspunkt for avgjørelse, med de nyeste avgjørelsene først.

HR-2022-2484-A Spiro Medical, Aksjeselskap

Aksjeselskapet Spiro Medical AS hadde som formål å utvikle et medisinsk produkt for å behandle søvnproblemer. I produktutviklingsfasen gikk profesjonelle investorer inn med kapital i en rettet emisjon. Det viste seg at ferdigstillingen av produktet ble forsinket, og

---

⁹⁰ Ot.prp. nr. 15 (2000-2001) s. 34

⁹¹ Rt. 2011 s. 562

⁹² LG-2007-21395

⁹³ LF-2006-118756

⁹⁴ HR-2022-2484-A, HR-2022-1148-A, HR-2021-967-A, HR-2016-1440-A, Rt. 2009 s. 1032

konkurs ble åpnet i selskapet etter oppbudsbegjæring. Investorene mente de hadde fått uriktig eller villedende informasjon i forbindelse med emisjonen, og gikk til søksmål mot de tidligere styremedlemmene i selskapet.

Spørsmålet Høyesterett tok stilling til var om styremedlemmene hadde et erstatningsansvar overfor investorene, og om utviklingen etter emisjonen skyldes en feilvurdering av risikoen i prosjektet, eller om det ble gitt uriktig, villedende eller mangelfull informasjon om den økonomiske risikoen ved utvikling av produktet.

HR-2022-1148 Nettforsk, Aksjeselskap

Aksjeselskapet Nettforsk hadde patent på en metode for bekjempelse av lakselus. Nettforsk opprettet et nytt selskap som fikk overført patentrettighetene like før Nettforsk-konsernet gikk til sak mot et selskap som de mente brukte den patenterte metoden uten å betale lisens.

Styreleder og daglig leder i datterselskapet var også styreleder og daglig leder i Nettforsk.

Datterselskapet tapte patentstriden, og ble idømt saksomkostninger. Disse ble ikke betalt og datterselskapet ble slått konkurs. Motparten i patentsaken gikk til søksmål mot morselskapet (Nettforsk) og styreleder/daglig leder for å få dekket sine saksomkostninger.

Spørsmålet Høyesterett tok stilling til var om Nettforsk og styreleder hadde et erstatningsansvar overfor motparten for å ha gått til søksmål i en sak som hadde liten sannsynlighet til å føre frem, eventuelt at man hadde foretatt disposisjoner like før rettssaken for å unndra seg et mulig krav om saksomkostninger.

HR-2021-967-A Landentreprenørene, Aksjeselskap

Landentreprenørene var underentreprenør på et byggeprosjekt for et aksjeselskap som gikk konkurs. Landentreprenørene fikk ikke dekning for sine krav i konkursboet. De saksøkte da selskapets styremedlemmer med krav om erstatning for påført skade basert på mangelfull informasjon om selskapets vanskelige økonomiske situasjon. Lagmannsretten kom fram til at styremedlemmene var erstatningsansvarlige etter aksjeloven § 17-1. Uaktsomheten besto i at styret hadde unnlatt å informere om den svake økonomiske stillingen i selskapet.⁹⁵

Ved behandling i Høyesterett ble det tatt stilling til et begrenset spørsmål, nemlig om styremedlemmenes ansvarsbetingende uaktsomhet hadde påført saksøker et økonomisk tap,

---

⁹⁵ LA-2019-142549

og i tilfelle hvilket tap. Høyesterett vurderte altså bare kriteriet om det var adekvat årsakssammenheng mellom den uaktsomme handlingen og skaden.

HR-2016-1440 Håheller, Aksjeselskap

Eiendommen Håheller ble utleid til et ektepar for en periode på 30 år. Leieavtalen ble overført til selskapet Håheller Utvikling AS. Selskapet hadde den ene ektefellen som eneaksjonær, styreleder og daglig leder. Ekteparet søkte på støtte fra en rekke offentlige organer, men fikk ikke tilstrekkelig støtte til å realisere prosjektet, og selskapet ble slått konkurs. Utleier saksøkte leietagerne for å få økonomisk erstatning for brudd på leieavtalen.

Spørsmålet Høyesterett tok stilling til var om ekteparet (styreleder og medvirker) hadde ivaretatt sine plikter og ansvar når leieavtalen var overført til et selskap som ikke hadde forsvarlig egenkapital (jfr. asl. § 3-4).

Rt. 2009 s. 1032 Finance Credit, Aksjeselskap

Finance Credit var et datterselskap til Finance Credit Norge ASA. Finance Credit hadde ingen ansatte, og ble administrert av morselskapet. På generalforsamlingen ble det besluttet å utvide aksjekapitalen. Kapitalforhøyelsen ble overført fra morselskapet til Finance Credit sin kassekredittkonto, og på samme dag overførte Finance Credit nesten hele beløpet tilbake til morselskapet. Melding om at kapitalforhøyelsen var innbetalt ble bekreftet, og registrert i Foretaksregisteret. Det ble åpnet konkurs i Finance Credit. Konkursboet til Finance Credit anla søksmål mot tre styremedlemmer med krav om erstatning for bekreftelse av et kapitalinnskudd som ikke var reelt.

Høyesterett tok stilling til hvor langt styremedlemmets ansvar strekker seg for at et innbetalt aksjeinnskudd var et reelt innskudd som ble overført til rådighet for selskapet.

HR-2007-2030-U/LG- 2007-21395 Bømmeløy Hotell, Aksjeselskap

Aksjeselskapet Bømmeløy Hotell drift ble stiftet i 2001 for å være driftsselskap for to hoteller. Det ble åpnet konkurs i 2003. Av regnskapene gikk det frem at selskapets egenkapital var tapt ved utgangen av 2001.

Lagmannsretten tok stilling til om styret har brutt sine plikter og opptrådt uaktsomt, og om styremedlemmene i så fall var erstatningsansvarlige overfor konkursboet for mangel på forsvarlig egenkapital etter aksjeloven § 3-4, og for manglende tiltak for å rette opp kapital situasjonen etter aksjeloven § 3-5.

HR-2007-762-U / LF-2006-118756 Delta Management, Aksjeselskap

Aksjeselskapet Delta Management ble stiftet med formål om å investere i finansielle instrumenter. Forvaltningen av selskapet var ikke tilfredsstillende, noe revisor påpekte i to brev til styret. Dette førte til at ett av styremedlemmene (A) trakk seg fra styret. Kredittilsynet vedtok at selskapets virksomhet falt under verdipapirloven, og stanset virksomheten. Den største aksjonæren gikk da til søksmål mot A og mente at A var erstatningsansvarlig for aksjonærens tap i egenskap av å ha vært styremedlem.

Lagmannsretten tok stilling til om styret har brutt sine plikter og opptrådt uaktsomt (manglende oppfølging av regnskapsmessige forhold samt spørsmål rundt virksomhetens lovlighet), og derav styremedlemmets eventuelle erstatningsansvar for aksjonærens tap.

6.2. Presentasjon av utvalgte saker om styremedlemmers erstatningsansvar i næringsdrivende stiftelser, bakgrunn og rettsspørsmål

Det er for denne gjennomgangen valgt ut de to sakene som er behandlet i lagmannsretten og Høyesterett.

LG-2022-35794 Sveio Bufelleskap, næringsdrivende stiftelse

Sveio bufelleskap var en næringsdrivende stiftelse opprettet av Sveio kommune. Styret vurderte i februar 2017 at det ikke var økonomisk grunnlag for videre drift, og vedtok derfor å søke om avvikling av stiftelsen. En av kreditorene, selskapet som administrerte selskapets pensjoner, ble ikke varslet da styret og rådgiverne trodde stiftelsen hadde en annen type pensjonsforsikring (og pensjonsselskapet dermed ikke hadde et mulig krav mot stiftelsen). Avviklingen tok noe tid, for å avklare bruk av stiftelsens midler og i påvente av en sivil tvistesak. I desember 2018 begjærte stiftelsen oppbud, og konkurs ble åpnet.

Lagmannsretten tok stilling til om styret har brutt sin plikt og opptrådt uaktsomt, når de ikke hadde informert kreditor på tidspunktet der avvikling ble besluttet, og om styremedlemmene kunne idømmes et personlig erstatningsansvar overfor kreditor.

Rt. 2011 s. 562 Helios, Næringsdrivende stiftelse

Den næringsdrivende stiftelsen Helios jordbruks- og naturprodukter hadde virksomhet innenfor området helsekost. Stiftelsen hadde en innskuddsordning som mottok innskudd fra leverandører, kunder og forbrukere. Kredittilsynet besluttet at innskuddsordningen var i strid med bankmonopolet, noe Finansdepartementet opprettholdt etter klage. Til tross for dette fortsatte stiftelsen å motta nye innskudd i innskuddsordningen. Stiftelsens styre begjærte

oppbud i april 2008. Fire av innskyterne i innskuddsordningen reiste sak mot styrets leder, daglig leder og ett styremedlem med krav om erstatning for de tap de var påført ved deltagelse i innskuddsordningen.

Høyesterett tok stilling til om styret hadde brutt sin plikt og opptrådt uaktsomt ved å ikke følge opp vedtakene om at innskuddsordningen var ulovlig, samt tidspunktet for når uaktsomheten inntrådte. Dette hadde betydning for hvordan skaden skulle beregnes.

7. Drøfting av rettspraksis

Målet for gjennomgang av utvalgt rettspraksis er å se på hvilke moment som blir tillagt vekt for å avgjøre om styrets handling, eller unnlater, er ansvarsbetingende, og om styremedlemmene kan idømmes et personlig erstatningsansvar. Hvem den skadelidte som kan påberope seg en rettighet er, er definert i lov. Etter endring i aksjelovens § 17-1 i 2007 blir aksjeeiere og andre inkludert, i tillegg til selskapet, blant dem som kan lide skade, og som styremedlemmer dermed kan få et erstatningsansvar overfor. Tilsvarende presisering er ikke gjort i stiftelsesloven. I stiftelsesloven er det kun stiftelsen som kan kreve at det erstattes tap i henhold til stiftelsesloven § 56. Dette utelukker ikke at styremedlemmene kan bli holdt ansvarlig overfor andre, eksempelvis kreditorer, men dette hjemles i det alminnelige erstatningsrettslige uaktsomhetsansvaret.⁹⁶ I LG-2022-35794 (Sveio Bufellesskap) gis kreditor rett til å få sin sak behandlet. Retten anfører at aksjeloven er en rettskilde av betydning for denne saken, og «*Selve culpa-vurderingen skiller seg etter rettens oppfatning ikke av betydning fra tilsvarende vurderinger som foretas ved vurdering av styreansvar i aksjeselskaper eller ansvar i andre selskaper og sammenslutninger*».

Jeg ser først på de objektive elementene i ansvarsgrunnlaget:

Objektivt ansvarsgrunnlag

Spørsmålet her er om styrets handlemåte objektivt sett blir vurdert som brudd på handlingsnormen med bakgrunn i alminnelige rettskildefaktorer. Hvis handlingen (eller unnlatsen) som påførte skade er i strid med lov, vedtekter eller instruks, vil det som hovedregel være et grunnlag for ansvar. Det er presumsjon for uaktsomhet om styret har overtrådt de plikter som objektivt gjelder.⁹⁷

---

⁹⁶ Woxholth (2004) s. 265

⁹⁷ HR-2016-1440-A (41)

Dahlum finner i sin gjennomgang av rettspraksis om styreansvar i aksjeselskap, at flest styreansvarssaker er knyttet til pliktbrudd som gjelder økonomi- og formuesforvaltning (jfr. asl. § 6-12 tredje ledd og fjerde ledd), samt handleplikten når virksomheten ikke har forsvarlig egenkapital (jfr. asl. §§ 3-4 og 3-5).⁹⁸

Styrets plikt til å skaffe seg tilstrekkelig informasjon til å ivareta sin handleplikt drøftes i LG-2007-21395 (Bømmeløy hotell). Det fremgår av dommen at styret ikke hadde overholdt sin forvaltnings- og tilsynsplikt. Styremedlemmene anførte at de hadde fått mangelfull informasjon fra daglig leder om den økonomiske situasjonen i selskapet, og at de derfor ikke hadde kunnet ivareta sin handleplikt. Lagmannsretten idømmer styremedlemmene et erstatningsansvar med henvisning til aksjeloven §§ 3-4, 3-5, 6-12 tredje ledd og 17-1. Lagmannsretten uttaler at styremedlemmene har en selvstendig aktivitetsplikt til å skaffe seg tilstrekkelig informasjon, slik at de kan vurdere situasjonen. Det fremgår av denne dommen at styremedlemmene ikke kan fritas fra sin handleplikt med bakgrunn i at daglig leder ikke hadde gitt tilstrekkelig eller forståelig informasjon. Lagmannsretten uttaler: *«Den økonomiske utvikling i selskapet hadde vært bekymringsfull i lang tid, og om styremedlemmene i en så kritisk fase ikke fikk rapporter i en form de opplevde som forståelig, kan de ikke høres med at de forgjeves tok dette opp med ham [daglig leder, min anm.]. I den grad de selv ikke var i stand til å ta ut de nødvendige tall fra regnskapssystemet, måtte dette søkes gjort på annen måte, jf. kravene i aksjeloven § 6-12 tredje ledd»*. Det fremgår av dette at styret hadde et åpenbart handlingsalternativ som ville redusert skaden. Selskapet var i en økonomisk situasjon som krevde at styret iverksatte tiltak. Når styret ikke hadde innsikt i situasjonen selskapet var i, iverksatte styret ikke nødvendige tiltak for å bedre kapital situasjonen i selskapet. Det var dette retten vurderte som uaktsomt. Saken ble forsøkt anket, men nektet fremmet for Høyesterett.⁹⁹

Gjennomgang av rettspraksis fremmer tilsvarende vurderinger. Styrets plikt til å føre kontroll med daglig ledelse vil imidlertid variere med størrelse på selskapet.¹⁰⁰ I store selskap vil styret i større grad kunne stole på daglig ledelse enn styret i mindre selskap, slik som eksempelvis Bømmeløy hotell var. Rettspraksis viser videre at retten legger vekt på om styret har gitt

---

⁹⁸ Dahlum (2021) s. 36

⁹⁹ HR-2007-2030-U

¹⁰⁰ Dahlum (2021) s. 37

daglig leder instruks¹⁰¹, og at styret har satt seg inn i grunnlaget for driften når de vurderer styrets ansvar opp mot den daglige ledelsen.¹⁰²

Terskelen for når handleplikten vurderes som ivaretatt drøftes i LF-2006-118756 (Delta Management). Administrasjonen i selskapet var ikke tilfredsstillende. Styret behandlet saken i to styremøter etter innspill fra selskapets revisor. Etter det siste styremøtet trakk styremedlemmet seg da situasjonen ikke var rettet opp i. Det ble lagt til grunn at medlemmet ikke hadde gjort seg skyldig i uaktsom tilsidesettelse av tilsynsplikten og forvaltningsplikten. Lagmannsretten uttaler, med bakgrunn i aksjeloven §§10-13, 17-1 og 17-6, at selv om styremedlemmet hadde forsømt seg på enkelte felt (i en periode før revisor tok opp forholdet) er det, hverken ut fra en bedømmelse av de enkelte forhold eller samlet sett, grunnlag for å holde han erstatningsansvarlig for tapet som saksøkerne hadde lidt. Styret hadde vurdert situasjonen i selskapet, planlagt tiltak, hadde en oppfølgingsplan, og styremedlemmet trakk seg når tiltak ikke ble iverksatt. Lagmannsretten vurderte at det saksøkte styremedlemmet hadde fulgt opp sin handleplikt, og terskelen for uaktsomhet ble ikke vurdert brutt. Denne saken ble forsøkt anket til Høyesterett, men ble nektet fremmet.¹⁰³

En feilvurdering er lettere å unnskyldte enn unnlater. ¹⁰⁴ For å ivareta handleplikten viser rettspraksis at styret har en plikt til å kartlegge økonomien, finne årsaker til de økonomiske problemene, vurdere framtidsutsiktene til virksomheten, og legge en strategi for å forbedre kapital situasjonen til et forsvarlig nivå. Både aktivitet og dokumentasjon av aktivitet blir tillagt vekt.¹⁰⁵ Hvis det ikke er grunnlag for å foreslå tiltak, eller tiltakene ikke har tilstrekkelig effekt, vil styrets plikt være å begjære oppbud.¹⁰⁶

Styrets vurdering av egenkapitals situasjonen drøftes i HR-2016-1440-A (Håheller). Høyesterett finner det klart uaktsomt at styreleder pådro selskapet en forpliktelse som selskapet i praksis var uten realistisk mulighet til å oppfylle, og henviser til aksjeloven § 3-4 om krav til selskapets egenkapital og § 3-5 om styrets handleplikt. Høyesterett sin behandling er begrenset til spørsmålet om dette var et pliktbrudd, og dermed en presumsjon for uaktsomhet. Høyesterett anfører «*Min [førstevoterende, min anm.] konklusjon så langt er altså at overdragelsen av Lærdals' rettigheter [styreleder, som også var daglig leder, og ektefelle, som*

---

¹⁰¹ LG-2022-35794

¹⁰² LB-2008-120826

¹⁰³ HR-2007-762-U

¹⁰⁴ Perland (2013) s. 26

¹⁰⁵ Dahlum (2021) s. 46-49

¹⁰⁶ Dahlum (2021) s. 50

var medvirker, min anm.] og forpliktelser etter avtalen med Njål Egeland [saksøker, min anm.] skjedde til et selskap som ikke oppfylte kravene til egenkapital etter aksjeloven § 3-4, og som heller ikke kunne ha noen rimelig forventning om å oppnå dette innen overskuelig framtid, gitt de forpliktelser selskapet pådro seg ved overdragelsen». Når Høyesterett uttaler «ha noen rimelig forventning om», presiserer retten med dette at styret må ha et realistisk håp om å reise den kapitalen som er nødvendig for å dekke virksomhetens forpliktelser. Styret har en handleplikt når selskapet ikke har forsvarlig egenkapital; denne handleplikten er ikke fulgt opp og det foreligger et klart pliktbrudd. Retten peker indirekte på to handlingsalternativ; enten å sikre selskapet tilstrekkelig kapital, eller ikke å overføre avtalen til det underkapitaliserte selskapet. Begge alternativene hadde potensiale for å redusere saksøkers skade. Høyesterett uttaler at når det er overtredelse av en plikt som objektivt gjelder, så er det presumsjon for uaktsomhet. Denne presiseringen er henvist til i flere senere behandlinger av styreansvar i lagmannsretten.¹⁰⁷ Dommen var avsagt under dissens 3-2.

Kravet til forsvarlig egenkapital drøftes videre i HR-2022-1148-A (Nettforsk). Høyesterett tok stilling til om det var erstatningsbetingende uaktsomt å sørge for at en patentsak ble ført gjennom underkapitaliserte datterselskaper, slik at motparten ikke fikk dekket sine saksomkostninger. Høyesterett viser til at «[...] ansvar [kan] også bli aktuelt hvis man gjennom disposisjoner før en rettsak forsøker å isolere seg fra et kostnadsansvar». Gjennom å overføre patentet fra et godt kapitalisert selskap til et selskap med høyst utilstrekkelig kapital, ble motparten utsatt for en åpenbar tapsrisiko. Datterselskapet kunne ikke ivareta en slik forpliktelse, og retten viser til aksjeloven § 3-4. Selskapet hadde en egenkapital som var lavere enn forsvarlig ut fra risiko: Det var en åpenbar risiko for et søksmål som selskapet ikke ville kunne håndtere. Videre viser Høyesterett til aksjeloven § 17-1 og idømmer et erstatningsansvar. Dommen var enstemmig.

Lovgiver har gitt regler med mål om å ivareta det spennet ledelsen i en virksomhet står i, mellom å beskytte mulige skadelidende, og å fremme og tilrettelegge for en ønsket risikotaking ved utvikling av virksomheten. Hvor stor feilmargin styret har i sin skjønsmessige vurdering av forretningsdriften drøftes i HR-2022-2484-A (Spiro Medical). Høyesterett viser til lovens forarbeider om erstatningsansvar; at ansvarsspørsmålet skal løses ut fra en konkret vurdering i det enkelte tilfellet.¹⁰⁸ Høyesterett uttaler at styret kan ta risiko,

---

¹⁰⁷ LB-2022-82142, LB-2022-161213, LE-2016-78090, LE-2023-4713, LG-2021-21824, LA-2016-32566, LH-2021-24973

¹⁰⁸ Ot.prp.nr.36 (1993–1994) s. 82

og foreta feilvurdering av risikoen, uten at det nødvendigvis vurderes som et pliktbrudd. Dette er begrunnet i at styrets ansvar er å drive selskap med best mulig resultat; styret både skal og kan ta risiko uten at en kan hevde at de har opptrådt ansvarsbetingende. Høyesterett konkluderer med at styremedlemmene ikke var erstatningsansvarlige. Styret hadde tro på prosjektet og ga investorene informasjon som i ettertid viste seg å være for optimistisk. Det fremgår av denne dommen at det ikke nødvendigvis er ansvarsbetingende for styret å vurdere en situasjon feil, det ligger i risikoen som styret skal og må ta for å utvikle virksomheten. Det vil ikke være rett å pålegge erstatningsansvar i «etterpåkløkskapens lys». Høyesterett utelukker ikke at styremedlemmer kan holdes erstatningsansvarlige dersom det er tatt for høy risiko, men det fremgår at det her skal gjelde en høy terskel, og viser til Normount-saken som ble behandlet i Høyesterett i 1991. I denne saken hadde også styret feilvurdert en situasjon, men «*En slik skjønnsmessig feilvurdering kan etter gjeldende teori og rettspraksis ikke utløse erstatningsansvar*».¹⁰⁹

I det forretningsmessige skjønn ligger handlingsrommet styret må ha til å ta avgjørelser uten å bli pålagt et ansvar. Dette støttes av Dahlum sin oppsummering av rettspraksis om styreansvar i aksjeselskap: Dersom styret har et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag med tilstrekkelig informasjon, samt forsvarlig vurdering av risikoen, anses det å være en forsvarlig forretningsmessig risiko som ikke er ansvarsbetingende.¹¹⁰ Dahlum etterspør klarere retningslinjer for ansvarsvurdering av forretningsmessige beslutninger, siden underrettspraksis er sprikende.¹¹¹ Høyesterett sin avgjørelse i HR-2022-2484-A er avsagt i ettertid av Dahlum sin gjennomgang, og bidrar til denne klargjøringen. Høyesterett sin avgjørelse i denne saken var enstemmig.

Styrets ansvar for investorers tap er drøftet i HR-2022-2484-A (Spiro Medical) og i LG-2006-118756 (Delta Management). I HR-2022-2484-A vurderte Høyesterett at opplysningene styret hadde gitt om de faktiske forhold i forbindelsen med kapitalutvidelsen i det vesentlige var korrekte, men at de hadde feilvurdert risikoen ved prosjektet. «*Investorene måtte selv bære risikoen for at deres forventninger om fremtiden ikke slo til*». I LG-2006-118756 la lagmannsretten til grunn at saksøker satt med samme kunnskap som styremedlemmet. Han investerte videre til tross for at han hadde informasjon om selskapets økonomiske situasjon, og måtte selv bære ansvaret for sine vurderinger. Styret har en lovregulert plikt til å begrunne

---

¹⁰⁹ Rt. 1991 s. 119

¹¹⁰ Dahlum (2021) s. 64

¹¹¹ Dahlum (2021) s. 80

et forslag om kapitalutvidelse (jfr. asl. § 10-3), som skal gi investorene et grunnlag for å vurdere en eventuell investering. Det kan synes som det er så langt ansvaret til styret strekker seg. Dette er i tråd med oppfatningen i juridisk litteratur. Styrets begrunnelse for kapitalutvidelse skal gi et korrekt bilde av selskapets økonomiske situasjon. Når en investor gjør en feilvurdering av en investering og påføres tap, og investoren ikke har fått feilaktig informasjon, må investoren selv, som hovedregel, bære ansvaret for egne vurderinger.¹¹²

Krav om kreditorvern står sterkt. Styret har en handleplikt i å varsle og iverksette tiltak ved fare for tap av egenkapital. Hva som ligger i at kreditorene ikke skal utsettes for en unødigg stor risiko drøftes i Rt. 2011 s. 562 (Helios). Spørsmålet Høyesterett tok stilling til var om styreformannen hadde et erstatningsansvar overfor de skadelidte når han opprettholdt en innskuddsordning til tross for at Kredittilsynet hadde vedtatt at ordningen var rettslig tvilsom, og økonomien i stiftelsen var sterkt svekket. Stiftelsen var i en vanskelig økonomisk situasjon, innskuddene ble brukt til drift, og stiftelsen var ikke i stand til å tilbakebetale innskudd som var oppsagt til innfrielse. Høyesterett legger mellom annet til grunn stiftelsesloven § 18 om at stiftelsens kapital skal forvaltes på en forsvarlig måte og stiftelsesloven § 31 om styrets saksbehandling. Høyesterett uttaler at styreformannen visste om mulig vedtak fra Kredittilsynet sommeren 2005, og det var ansvarsbetingende at styret ikke sørget for å stoppe ytterligere innskudd etter Kredittilsynets vedtak. *«Når styreformannen i en slik situasjon [som beskrevet ovenfor, min anm.] unnlot å påse at stiftelsen ikke mottar nye innskudd, og ved denne unnlåtelsen utsatte innskyterne for en helt annen risiko enn det som var forutsetningen for ordningen, må styreformannen anses å ha opptrådt uaktsomt og ansvarsbetingende overfor innskyterne»*. Det fremgår av denne dommen at plikten til kreditorvern ikke er ivaretatt hvis tredjepart utsettes for en *«helt annen risiko»* enn det som var forutsetningen. Styreformannen har opptrådt ansvarsbetingende og pålegges et erstatningsansvar. Denne dommen er i stor grad vist til i andre lagmannsrettssaker, der dette momentet legges til grunn for avgjørelsen i sakene.¹¹³

Styrets plikt til å informere kreditorene drøftes i LA-2019-142549 (Landentreprenørene) og i LG-2022-35794 (Sveio Bufellesskap). Lagmannsretten uttaler i LA-2019-142549 at det var ansvarsbetingende at styret ikke hadde sørget for at kreditorer hadde fått tilstrekkelig informasjon om selskapets vanskelige økonomiske situasjon. Lagmannsretten mener at styret, tidligere enn styret selv la til grunn, ikke hadde grunn til å tro at det var *«et realistisk håp»* om

---

¹¹² Normann (1994) s. 407

¹¹³ Eksempler er LF-2012-179793, LB-2020-157282, LH-2021-24973

å redde selskapet fra konkurs. Manglende informasjon til kreditorene ble vurdert som ansvarsbetingende uaktsomt. I LG-2022-35794 har styret heller ikke «*et realistisk håp*» om å redde virksomheten og beslutter derfor å avvikle stiftelsen. Lagmannsretten uttaler at styret i en slik situasjon bryter sin informasjonsplikt når styret ikke informerer en kreditor. Lagmannsretten peker på et handlingsalternativ som ville redusert skaden, at styret: «*[...] ikke senest i februar 2017 kjente til, og da heller ikke sørget for beregning og oppfyllelse av, engangskravet så langt stiftelsen hadde midler til det*».

Dette fremgår også av Høyesterett sin behandling av Ulvesundsaken. Høyesterett uttaler at oppbudsplikten ikke inntreer automatisk når insolvensen er et faktum, men styret får en skjerpet aktsomhetsplikt og handlefriheten er begrenset. «*[...] personlig ansvar for ikke å ha varslet kreditorene om økonomisk svikt ikke bør inntre selv om selskapet nok var insolvent, dersom det likevel var et realistisk håp om å kunne redde selskapet fra konkurs, selskapets ledelse arbeidet aktivt og lojalt med dette for øyet og kastet kortene innen rimelig tid*». Det skal ifølge Høyesterett være et *realistisk håp* om å redde selskapet, og det må arbeides aktivt med tiltak.¹¹⁴ Dette innebærer selvsagt en skjønnsvurdering av hva som er et «realistisk håp», hva som ligger i å «arbeide aktivt» og «innen rimelig tid». Styret har et visst handlingsrom for å vurdere tiltak, men risikerer erstatningsansvar dersom selskapet er drevet på et urealistisk økonomisk grunnlag, på kreditorenes regning.¹¹⁵

I Rt. 2009 s. 1032 drøfter Høyesterett styremedlemmenes ansvar for feil bekreftelse av aksjeinnskudd (jfr. asl. § 2-19). Høyesterett uttaler, blant annet med henvisning til lovens forarbeider,¹¹⁶ at styremedlemmene ikke kan dømmes for forhold som det ikke er «lett å forvise seg om». Høyesterett uttaler videre at man etter aksjeloven § 2-19, ikke er ansvarlig for forhold rundt selskapets egne beføyelser. Dette gjelder forhold som kontrolleres i den ordinære revisjonen. Det fremgår av denne dommen at styrets plikter etter aksjeloven § 2-19 er knyttet til det som en med rimelighet kan forvente at styret ved etablerte rutiner kan ha oversikt over. Styremedlemmet ble frifunnet for erstatningsansvar. Dommen var avsagt under dissens 3-2.

Gjennomgang av utvalgt rettspraksis ovenfor viser at styrets handleplikt er et ansvar for å handle når kravet til forsvarlig egenkapital i virksomheten ikke er ivaretatt, og ikke et ansvar for resultatet. Styrets unnlater, i slike situasjoner, vurderes som brudd på

---

¹¹⁴ HR-2017-2375 (42), se også Normann (1994) s. 502

¹¹⁵ Normann (1994) s. 20

¹¹⁶ NOU 1996:3, s. 113

aktsomhetsnormen. Vurderingen av om kapital situasjonen er forsvarlig er en skjønnsmessig helhetsvurdering. Det forventes at styret foretar hyppige vurderinger av egenkapital situasjonen når det skjer endringer som påvirker selskapets økonomi.

Gjennomgang av rettspraksis rundt hvilke tiltak som kreves for at handleplikten vurderes ivaretatt støttes også av en gjennomgang gjort av Dahlum.¹¹⁷ Dahlum finner at rettspraksis viser at følgende moment tillegges vekt når retten vurderer om handleplikten er ivaretatt: Hvilken fase selskapet er i (for eksempel oppstart versus normal drift), forventet fremtidig utvikling av selskapet, selskapets toleranse for svingninger, selskapets risikograd og virksomhetens omfang.¹¹⁸

Det subjektive element

Rettspraksis viser at det er en presumsjon for uaktsomhet¹¹⁹ når objektive plikter er overtrådt, hvis ikke det er en subjektiv unnskyldningsgrunn. I vurderingen av det subjektive element inngår en vurdering av om skadevolderen har vært unnskyldelig uvitende eller i villfarelse om de faktiske forhold, eller om det var fysisk umulig å handle annerledes. Lov og forarbeider gir liten veiledning for hvilke subjektive unnskyldningsgrunner som kan fritta styremedlemmer i aksjeselskap og næringsdrivende stiftelser for ansvar. Etter min vurdering viser rettspraksis at det er en høy terskel for at en subjektiv unnskyldningsgrunn tillegges vekt.

I LG- 2007-21395 (Bømmeløy Hotell) anførte styremedlemmene at daglig leder ikke hadde gitt de en forståelig redegjørelse for selskapets situasjon, slik at de kunne ivareta sine oppgaver. Retten fant ikke at det anførte forholdet var formildende. Ifølge dette er uvitenhet som skyldes manglende oppfølging av styremedlemmenes plikter ikke en relevant subjektiv unnskyldningsgrunn. Lagmannsretten sin avgjørelse i denne saken er i tråd med det Normann skriver om at manglende kontrollrutiner vil være årsak til å kunne påføre styremedlemmene et erstatningsansvar.¹²⁰

I LG-2022-35794 (Sveio bufellesskap) drøftes det om det kan være ansvarsbefriende at styret var ukjent med de faktiske forhold som var årsak til skaden. Under behandling av saken anførte styremedlemmene at de stolte på regnskapsfører, revisor og advokat, og at disse rådgiverne ville ivareta de rettslige plikter som styret hadde. Lagmannsretten uttaler med forankring i stiftelsesloven §§ 25 og 30, og skadeerstatningsloven § 5-2 at styremedlemmene

---

¹¹⁷ Dahlum (2021) s. 42-52

¹¹⁸ Dahlum (2021) s. 44

¹¹⁹ HR-2016-1440 (41) og (49) som eksempelvis vises til i LB-2022-82142 og LH-2021-24973

¹²⁰ Normann (1994) s. 193

ikke fratas erstatningsansvar, og at styremedlemmenes ansvar er overordnet rådgivernes. Dette kan synes å stå i motsetning til det Hagstrøm og Stenvik skriver: Dersom «skadevolder ikke har hatt noen rimelig mulighet til å oppdage de faktiske omstendigheter som gjør at handleplikten inntreffer, vil han heller ikke bli pålagt ansvar».¹²¹ Det fremgår av aktuell dom i lagmannsretten at det er en høy terskel for hva som ligger i «å ha noen rimelig mulighet til å oppdage faktiske forhold», slik at dette kan fritta fra ansvar. Regnskapsfører for stiftelsen «villedet» styremedlemmene om hvilken pensjonsordning de ansatte hadde, og denne «villfarelsen» gjorde at styremedlemmene ikke oppfattet pensjonsselskapet (saksøker) som en kreditor ved avviklingen. Retten vurderte ikke at dette forholdet medførte at skadevolder ikke hadde hatt «en rimelig grunn til å oppdage de faktiske forhold». Om dette er en streng tolkning, er vanskelig å vurdere. Lagmannsrettens dom var enstemmig, og ble ikke anket. Høyesterett sin behandling, Rt. 2009 s. 1032 (Finance Credit) fyller muligens ut rettsbildet her, selv om plikten knytter seg til en annen lovregulering (asl. § 2-19). Jeg mener det er rimelig å stille spørsmål ved om lagmannsretten i LG-2022-35794 har strukket styrets plikter langt i behandling av styreansvar. Det fremgår uansett av dommen at det er strenge krav til hvilken kunnskap og oversikt styret selv skal ha. Normann skriver at vurderingen gjøres på grunnlag av forholdene slik de framsto på tidspunktet for den ansvarsbetingende handlingen eller unnlåtelsen, ikke hva en burde ha visst i «etterpåklokskapens lys».¹²²

Manglende kompetanse som subjektiv unnskyldningsgrunn tillegges etter min oppfatning, heller ikke vekt i rettspraksis. Dette drøftes i Rt. 2011 s. 562 (Helios) og LG-2022-35794 (Sveio Bufellesskap). I Rt. 2011 s. 562 anfører styreformann at han hadde styrevervet med bakgrunn i at ansatte skulle ha representanter i styret, og at han ikke hadde «[...] nødvendige forutsetninger for styrevervet.» Høyesterett «[...] finner det klart at de omstendigheter A (styreformann, min anm.) har påberopt, ikke kan tillegges noen vekt ved vurderingen av hans ansvar». I LG-2022-35794 (Sveio bufellesskap) vurderer lagmannsretten heller ikke at styremedlemmenes anførte manglende kompetanse var tilstrekkelig subjektiv unnskyldningsgrunn til å fritta fra erstatningsansvar. Styremedlemmene anførte at de hadde påtatt seg styreverv av idealistiske grunner, og at de ikke hadde kompetanse på styrearbeid. Retten tillegger dette ikke vekt.

At manglende kompetanse ikke tillegges vekt i rettspraksis, er i tråd med Normann sin gjennomgang av temaet. Hverken synspunkt som at styremedlemmet er overarbeidet, syk, har

---

¹²¹ Hagstrøm og Stenvik (2015) s. 140

¹²² Normann (1994) s. 227

manglende evne og kompetanse til å sette seg inn i oppgavene styrevervet innebærer, blir tillagt vekt som unnskyldningsgrunn. Men det å inneha en spesiell kompetanse kan gi et skjerpet ansvar om saken er innenfor vedkommende sitt spesialfelt.¹²³ Hagstrøm og Stenvik skriver: «*For kravene til aktsomhet og dyktighet legges som hovedregel en objektiv norm til grunn*». Styremedlemmer skal ikke bedømmes mildere om de er mindre kompetente.¹²⁴ Andenæs skriver at det blir vurdert som uaktsomt å påta seg aktuelle verv som styremedlem uten å ha tilstrekkelige kvalifikasjoner.¹²⁵ Styremedlemmene forutsettes med dette som følge av rettspraksis og juridisk litteratur, å ha den nødvendige kompetanse og opptre med den påpasselighet som kreves. Dette er videre i tråd med det Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse som gir ut den norske anbefalingen om eierstyring og selskapsledelse uttaler.¹²⁶ Om styret, sammensetning og uavhengighet sier de mellom annet; «*Styret bør sammensettes slik at det kan ivareta aksjonærfelleskapets interesser og selskapets behov for kompetanse, kapasitet og mangfold*». Videre: «*Det bør legges vekt på at styret har tilstrekkelige forutsetninger til å foreta selvstendige vurderinger av ledelsens saksfremlegg og selskapets virksomhet*».

Ved endring i aksjeloven i 2007 tas det inn et andre ledd i §17-1 om medvirkeransvar. Departementet uttalte at dette var en lovfesting av et prinsipp som allerede var gjeldende rett.¹²⁷ Det er lite rettspraksis som gir retningslinjer for hvem som vurderes som medvirkere, og hvordan medvirkeransvaret skal tolkes når det gjelder formueskade. I lovendringens forarbeid legges det ingen begrensning på hvem som kan være medvirker, bortsett fra at medvirkeren må ha en relasjon til selskapet (som eksempelvis ansatte, revisor, regnskapsfører, aksjeeier).¹²⁸ Normann mener at det ikke er besvart om medvirkers forhold må være en nødvendig betingelse for skaden.¹²⁹ Medvirkeransvaret handler dels om et solidaransvar mellom styremedlemmet og den som står bak styremedlemmet, men kan også idømmes medvirker alene: «*Erstatning kan kreves av medvirkeren selv om skadevolderen ikke kan holdes ansvarlig fordi han eller hun ikke har utvist forsett eller uaktsomhet*» (asl. § 17.1 annet ledd).

---

¹²³ Normann (1994) s. 225

¹²⁴ Hagstrøm og Stenvik (2015) s. 130

¹²⁵ Andenæs, Mads Henry, *Selskapsrett*, M.H.Andenæs, 2007 s. 276

¹²⁶ Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) (<https://nues.no/eierstyring-og-selskapsledelse/>)

¹²⁷ Ot.prp.nr.55 (2005-2006) s. 114

¹²⁸ Ot.prp.nr.55 (2005-2006) s. 114, s 167

¹²⁹ Normann, Kristin, «Medvirkeransvaret I aksjeloven og allmennaksjeloven» § 17-1 (2), *I Rett og toleranse. Festsskrift til Helge Johan Thuse: 70 år*, Gyldendal Akademisk, 2007 s. 237

Styreformannens ektefelle blir idømt erstatningsansvar som medvirker til skaden i HR-2016-1440 (Håheller). Høyesterett uttaler i HR-2016-1440 at ektefellen opptrådte på lik linje med styreleder, og ble ansett som medvirker etter aksjeloven § 17-1 annet ledd. Høyesterett drøfter ikke innholdet i medvirkerbegrepet, og avklarer og presiserer ikke innhold i et medvirkeransvar. Heller ikke i HR-2022-1148 (Nettforsk) blir medvirkeransvaret drøftet, men morsselskap og styreformann i morsselskapet blir erstatningsansvarlig for saksomkostninger som datterselskapet hadde pådratt en tredjepart. Det er ellers lite rettspraksis knyttet til §17-1 annet ledd.¹³⁰ Av Aarbakkes utredning, som var en del av forarbeidene til innføring av aksjeloven § 17-1 annet ledd, fremgår det at lovfesting av medvirkeransvar skulle føre til at medvirkeren må svare for den skaden som medvirkningen forårsaket.¹³¹

I stiftelsesloven er det ikke konkrete bestemmelser om medvirkeransvar. LG-2022-35794 (Sveio Bufellesskap) er interessant i denne sammenheng. I denne saken forklarer regnskapsfører at hun ikke kjente til forpliktelsen stiftelsen hadde overfor saksøker. Denne «feilen» finnes igjen i årsrapportene, som også er bekreftet av stiftelsens revisor. Styremedlemmene anførte at de stolte på at rådgiverne (regnskapsfører, revisor, advokat) ville fange opp, og gi råd om å ivareta forpliktelsen som stiftelsen hadde overfor den aktuelle kreditoren. Det fremgår av dommen at det ble lagt vekt på at vedtektene i stiftelsen spesifiserte at det var styret som hadde ansvar for økonomisk forsvarlig drift. Retten vurderer: «[...] at styrets ansvar er overordnet rådgivernes».¹³² Utgangspunktet er at styremedlemmene ikke kan fritas fra ansvar ved å overlate oppgaver til andre.¹³³ Av relevans for forholdet mellom styret og revisor, er Høyesterett sin avgjørelse fra 2003 (Ivaran), der det fremgår: «Revisors plikt måtte først og fremst være å reagere hvis han var blitt oppmerksom på uregelmessigheter som kunne gi fare for tap, og som han måtte regne med at styret ikke kjente til».¹³⁴ Det forventes altså at styret gjør selvstendige vurderinger, og ikke ansvarsfritt kan basere seg på informasjon fra revisor.

I LG-2022-35794 drøftes det ikke om rådgiverne kunne bli vurdert som medvirkere, men det hadde vært interessant om lagmannsretten drøftet regulering av medvirkeransvar i stiftelser, og om det hadde vært grunnlag for et solidaransvar mellom rådgivere og styremedlemmene i

---

¹³⁰ Andenæs, Mads et.al. *Aksjeselskaper & allmennaksjeselskaper*, 3.utg., M.H. Andenæs, Oslo, 2016 s. 662

¹³¹ Aarbakke, Magnus (2004), «Medvirkeransvar og identifikasjonsansvar i aksje- og allmennaksjeselskapsforhold». Høringsnotat.

¹³² LG-2022-35794

¹³³ Normann (1994) s. 217

¹³⁴ Rt. 2003 s. 696 (avsnitt 60)

aktuell sak. Medvirkeransvaret er ikke begrenset av at skadevolderen holdes ansvarlig, men skadevolderen må ha utvist objektiv skyld. Det er interessant at de saksøkte i denne saken ikke velger å anføre at de ikke hadde opptrådt uaktsomt (subjektivt sett ikke utvist nødvendig skyld), selv om de hadde opptrådt rettsstridig (var ikke klar over forpliktelsen), og at kravet derfor burde bli rettet mot medvirkerne (som kunne hevdes å ha opptrådt uaktsomt).

Årsakssammenheng og skadevilkåret

Om kravet til årsakssammenheng er oppfylt drøftes i LG-2022-35794 (Sveio bufellesskap), HR 2022-1148 (Nettforsk), HR-2016-1440 (Håheller), LG 2007-21395 (Bømmeløy hotell), Rt. 2011 s. 562 (Helios) og HR-2021-967-A (Landentreprenørene). I LG-2022-35794 (Sveio bufellesskap) kommer lagmannsretten frem til at den økonomiske skaden som saksøker er påført, er resultat av styrets handling (styret sørget ikke for beregning av og oppfyllelse av kravet) på det tidspunkt de søkte om avvikling av stiftelsen. Videre i HR 2022-1148 (Nettforsk), HR-2016-1440 (Håheller), LG 2007-21395 (Bømmeløy hotell) og Rt. 2011 s. 562 (Helios) uttaler retten at saksøker er påført økonomisk tap og det foreligger adekvat årsakssammenheng mellom pliktbruddet og skaden.

HR-2021-967-A (Landentreprenørene) forventes å få stor betydning for hvordan kravet til årsakssammenheng skal forstås i senere rettspraksis.¹³⁵ I HR-2021-967-A drøfter Høyesterett konsekvensen av det faktiske hendelsesforløpet, der skadevolderen var uaktsom, med et hypotetisk hendelsesforløp, der skadevolderen ikke hadde opptrådt uaktsomt. Mellom disse hendelsesforløpene er det en økonomisk differanse. Er kravet fra skadelidte mindre i det faktiske forløpet enn i det hypotetiske forløpet, har uaktsomheten ikke ført til tap for skadelidte. Da er ikke kravet om årsakssammenheng oppfylt, og det skal ikke pålegges erstatningsansvar. Dette var de faktiske forhold i HR-2021-967-A. Høyesterett sin avgjørelse var enstemmig, og får følgelig en betydelig rettskildemessig vekt som prejudikat. Dommen er henvist til i mange lagmannsrettsdommer. «Differanse- prinsippet» drøftes og legges til grunn i mange av disse sakene.¹³⁶ Det fremgår av Høyesterett sin avgjørelse i denne saken at kravet til adekvat årsakssammenheng er et selvstendig kriterium for å idømme erstatningsansvar.

---

¹³⁵ Tokvam, «Fersk dom i Høyesterett om styrets ansvar for kreditors tap ved konkurs», *Finansavisen* (<https://www.finansavisen.no/nyheter/jus/2021/05/15/7674253/fersk-dom-i-hoyesterett-om-styrets-ansvar-for-kreditorers-tap-ved-konkurs>)

¹³⁶ Eksempel på saker: LE-2022-158005, LF-2023-73360, LA-2023-32215

Selv om styret i HR-2021-967-A hadde brutt sine plikter¹³⁷, hadde ikke saksøker blitt påført et tap.

8. Oppsummering og avsluttende refleksjoner

Aksjeloven § 17-1 og stiftelsesloven § 56 åpner for at styremedlemmer kan holdes erstatningsansvarlig dersom et rettssubjekt er påført en skade. Rettspraksis presiserer styrets plikt til å påse at virksomhetens økonomi og formuesforvaltning er under betryggende kontroll, samt plikten til å iverksette nødvendige undersøkelser for å ivareta sine plikter. Dette reiser spørsmål rundt hva som ligger i ansvarsgrunnlag, krav til årsakssammenheng og at det er oppstått skade. Det ligger en viss skjønnsmessig margin i vurdering av om styrets plikter er overholdt. Rettspraksis viser at det er sprik mellom domsslutning i tingrett, lagmannsrett og Høyesterett i sju av de ni sakene som har hatt et spesielt fokus i denne oppgaven. Av de seks sakene som Høyesterett har behandlet, har Høyesterett kommet fram til en annen domsslutning enn lagmannsretten i fire av sakene. Det er av denne gjennomgangen ikke mulig å si at Høyesterett har en strengere praksis i sin forståelse av grunnlaget for styremedlemmer sitt personlige erstatningsansvar enn underrettspraksis. Jeg mener gjennomgangen viser et behov for at Høyesterett behandler flere saker for å klargjøre og presisere ansvarsgrunnlaget.

Gjennomgangen viser at rettskildebildet er rikere for aktuell problemstilling i aksjeselskap enn i næringsdrivende stiftelser. Det er betydelig flere Høyesterettsavgjørelser som omhandler styremedlemmers erstatningsansvar i aksjeselskap sammenlignet med næringsdrivende stiftelser.

Jeg vil hevde at rettsreglene rundt ansvarsgrunnlaget for styret er nokså tydelig i sakene jeg har gjennomgått. Styret har en aktivitetsplikt, heller enn et ansvar for resultatet. Brudd på en handlingsnorm medfører som hovedregel et ansvar. Styret må sikre seg tilstrekkelig informasjon, samt ha kompetanse til å forstå nødvendig informasjon, slik at styret kan følge opp sine oppgaver rundt forvaltning, tilsyn og informasjon. Styrets unnlaterelser når selskapet er i en økonomisk vanskelig situasjon, gir som hovedregel grunnlag for ansvar. Rettspraksis viser imidlertid at det er høy terskel for å overprøve styrets forretningsmessige skjønn. Investorer har som hovedregel ansvar for egne vurderinger rundt grunnlag for å investere, så lenge styret har gitt relevant og riktig informasjon.

---

¹³⁷ LA-2019-142549

Styret gis også et visst strategisk handlingsrom for arbeid med å redde virksomheten «i det stille» selv om selskapet er i en utfordrende økonomisk situasjon, og styret har et realistisk håp om å berge virksomheten.¹³⁸ Når styret iverksetter tiltak som skal bedre egenkapitalsituasjonen, kan det å informere om tiltakene gjøre de mindre effektive, eksempelvis ved at investeringsviljen blir lav, eller at kreditorene ikke vil yte salg på kreditt. Når virksomheten er insolvent forventes det imidlertid at kreditorene blir informert. Mangelfull informasjon i en slik situasjon kan medføre erstatningsansvar for styremedlemmene. En insolvent virksomhet kan ikke motta nye leveranser på kreditt uten at medkontrahenter er informert om den situasjonen virksomheten er i. Rettspraksis viser at det er ansvarsbetingende å utsette kreditorene for en annen risiko enn det de var kjent med.¹³⁹

Det er strenge krav til hvilke forhold som tillegges vekt i vurderingen av hva som kan frita styremedlemmene fra erstatningsansvar. Rettspraksis viser at det som hovedregel ikke er ansvarsbefriende at styremedlemmet er uvitende eller har manglende kompetanse eller erfaring. Jeg mener det er grunn til å hevde at rettspraksis er noe uforutsigbar når det gjelder hva som ligger i at styremedlemmene må ha en «rimelig mulighet til å oppdage de faktiske omstendigheter», for at det skal tillegges vekt i uaktsomhetsvurderingen. I Rt. 2009 s. 1032 har Høyesterett avgjort, om enn med dissens, at det er det som styret med rimelige rutiner kan få oversikt over, som er ansvarsbetingende. I LG-2022-35794 uttaler imidlertid lagmannsretten, at til tross for at rådgiverne (her regnskapsfører og revisor) gir villedende informasjon, har styremedlemmene plikt til å skaffe den rette informasjonen selv.

Når det gjelder krav til årsakssammenheng mellom den uaktsomme handlingen, eller unnlåtelsen, og skaden, har Høyesterett gitt en god generell gjennomgang i 2021.¹⁴⁰ Det gjøres klart at skaden må ses på som den økonomiske differansen mellom det som er resultat av en «hypotetisk aktsom handling» og «den faktiske uaktsomme handlingen». Om den uaktsomme handlingen ikke har påført skadelidte et tap, vil styret heller ikke være erstatningsansvarlig. Høyesterett sin avgjørelse er tillagt betydelig rettskildemessig vekt i senere rettspraksis. Det fremgår av rettspraksis at kravet til adekvat årsakssammenheng er et selvstendig erstatningsvilkår.

Jeg mener det er behov for at rettspraksis presiserer hva som ligger i et medvirkeransvar, og hvilke forhold som tilsier at retten skal vurdere erstatningsansvar for medvirkere. Som et

---

¹³⁸ HR-2017-2375-A (40)

¹³⁹ Rt. 2011 s. 562

¹⁴⁰ HR-2021-967-A

eksempel drøfter ikke lagmannsretten i LG-2022-35794 et eventuelt medvirkeransvar, til tross for at styret ble «villedet» av rådgiverne. Det fremgår av rettspraksis at vurdering av ansvarsgrunnlag for styremedlemmene som hovedregel ikke påvirkes av et eventuelt medvirkeransvar.

Mange har styreverv i små og store aksjeselskap og næringsdrivende stiftelser. Det er et økende antall rettsaker om styrets erstatningsansvar. Begge forhold bør bidra til at det settes fokus på opplæring av og kompetanse hos styremedlemmer, og en kan spekulere i om det vil gå mot en større profesjonalisering av rollen.

Litteraturliste

Norske lover

- 1969 Lov av 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning (skadeserstatningsloven - skl.)
- 1984 Lov av 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsbehandling og konkurs (konkursloven - kkl.)
- 1997 Lov av 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven - asl.)
- 2001 Lov av 15. Juni 2001 nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven - stiftl.)
- 2005 Lov av 20.mai 2005 nr. 28 om straff (straffeloven - strl.)

Norske lovforarbeider og proposisjoner

- Ot.prp. nr. 36 (1993-1994) Om lov om aksjeselskaper
- Ot.prp.nr. 23 (1996-1997) Om lov om aksjeselskaper (aksjeloven) og lov om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven)
- Ot.prp.nr 15 (2000-2001) Om lov om stiftelser
- Ot.prp.nr. 55 (2005-2006) Om lov om endringer i aksjelovgivningen mv.
- Prop.111 L (2012-2013) Endringer i aksjelovgivningen mv. (forenklinger)
- Prop. 112 L (2016-2017) Endringer i aksjelovgivningen mv. (modernisering og forenkling)
- NOU 1996:3 Ny aksjelovgivning
- NOU 1998:7 Om stiftelser
- NOU 2016:21 Stiftelsesloven. Forslag til ny stiftelseslov
- NOU 2016:22 Aksjelovgivning for økt verdiskaping

Rettspraksis

Høyesterettspraksis

- Rt. 1991 s. 119
- Rt. 2003 s. 696
- HR-2007-762-U
- HR-2007-2030-U
- Rt. 2008 s. 385
- Rt. 2009 s. 572
- Rt. 2009 s. 1032
- Rt. 2010 s. 93
- Rt. 2010 s. 306
- Rt. 2011 s. 562
- Rt. 2011 s. 1029
- Rt. 2012 s. 543
- Rt. 2012 s. 1138
- Rt. 2013 s. 785
- Rt. 2013 s. 1336
- Rt. 2013 s. 1658
- Rt. 2014 s.567
- Rt. 2014 s. 833
- HR-2016-1440-A
- HR-2017-1977-A
- HR-2017-2375-A
- HR-2019-317-A
- HR-2019-1073-A
- HR-2019-1969-A
- HR-2020-386-U
- HR-2020-1947-A
- HR-2021-530-A
- HR-2021-566-U
- HR-2021-967-A
- HR-2021-1468-U
- HR-2022-1148-A

- HR-2022-1374-U
- HR-2022-2484-A
- HR-2023-585-A

Lagmannsrettspraksis

- LE-2005-140316
- LF-2006-118756
- LB-2006-139384
- LG-2007-21395 – Rg. 2007 s. 1625
- LA-2007-37537
- LB-2008-101960
- LB-2008-120826
- LB-2009-74956
- LB-2009-160636
- LB-2010-144317
- LB-2012-159273
- LF-2012-179793
- LB-2013-170795
- LG-2014-140485
- LB-2015-180304
- LA-2016-32566
- LE-2016-78090
- LH-2018-95070
- LF-2019-63809
- LA-2019-142549
- LA-2020-13350
- LG-2020-98888
- LB-2020-157282
- LA-2020-177208
- LG-2021-21824
- LB-2021-138248
- LG-2021-21824
- LH-2021-24973
- LE-2021-87059

- LG-2022-35794
- LE-2022-158005
- LB-2022-161213
- LB-2022-82142
- LE-2023-4713
- LA-2023-32215
- LF-2023-73360

Tingrettspraksis

- TNOVE-2004-103714
- TOSLO-2005-30391
- TTRON-2006-11563
- TLARV-2006-11940
- TSUHO-2006-26159
- TOSLO-2007-33651
- TAHER-2008-161279
- TOBYF-2012-67679
- TDRAM-2012-168539
- STAV-2013-164316
- TFJOR-2014-146631
- TBERG-2018-159512
- TSOSU-2018-108628
- TKISA-2018-183114
- TBERG-2019-5845
- TAUAG-2019-107549
- TOSL-2021-36276
- THOS-2021-41774

Litteratur

Andenæs, Mads Henry. *Selskapsrett*. 1. utg. Oslo: M. H. Andenæs, 2007.

Andenæs, Mads Henry. *Konkurs*. 3. utg. Oslo, M. H. Andenæs, 2009.

Andenæs, Mads Henry, Ole Andenæs, Stig Berge og Margrethe Buskerud Christoffersen.

Aksjeselskaper & Allmennaksjeselskaper, 3. utg., Oslo, M.H. Andenæs, 2016

Aarbakke, Magnus. «Medvirkeransvar og identifikasjonsansvar i aksje og

allmennaksjeselskapsforhold». Høringsnotat fra *Regjeringen.no*. 19. Oktober, 2004.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/2b68e479c4a74f389a36fabb226e6792/horingsnotat-medvirkeransvar.pdf>

Bråthen, Tore. *Selskapsrett*, 7. utg. Oslo: Fagbokforlaget, 2022.

Dahlum, Andrea. *Styreansvar i praksis*, 1. utg. Bergen: Fagbokforlaget, 2021.

Eckhoff, Torstein, *Rettskildelære*, 5.utg. Oslo: Universitetsforlaget 2001.

Hagstrøm, Viggo og Stenvik, Are. *Erstatningsrett*. 2.utg. Oslo: Universitetsforlaget. 2015.

Knudsen, Gudmund, og Geir Woxholth. *Stiftelsesloven: med kommentarer*. 1. utg. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag. 2004.

Lødrup, Peter. *Lærebok i erstatningsrett*, 5. utg., Oslo: Gyldendal akademisk, 2005.

Monsen, Erik. *Innføring i juridisk metode og oppgaveteknikk*, 1.utg. Oslo, Cappelen Damm, 2016.

Normann, Kristin. *Styremedlemmers erstatningsansvar i aksjeselskaper*. 1. utg. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS, 1994.

Normann, Kristin. «Medvirkeransvaret i aksjeloven og allmennakjeloven § 17-1 (2)», i *Rett og toleranse: Festskrift til Helge Johan Thuse : 70 år*, redigert av Torstein Frantzen og Johan Giertsen, 232-252. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2007.

Perland, Olav. «Styremedlemmers erstatningsansvar». *Praktisk økonomi & finans* nr. 2 (2013): 21-32.

Schmidt, Nina. «Sterk økning i styreansvarsaker». *Advokatbladet* nr. 12 (2015). s. 14.

Woxholth, Geir. *Stiftelser: Etter stiftelsesloven 2001*. 1. utg. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS, 2001.

Annet

Brønnøysundregistrene, «Bedrifts- og foretaksstatistikk» Hentet 19. april 2024

<https://www.brreg.no/produkter-og-tjenester/statistikk/bedrifts-ogforetaksstatistikk>

Lotteri- og Stiftelsestilsynet. «Stiftelsesregisteret» Hentet 19. april 2024.

<https://lottstift.no/siftelsesregistret/statistikk>

Lotteri – og Stiftelsestilsynet. På forespørsel er statistikk mottatt per e-post 26. februar og 15. april 2024

Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse. «Den norske anbefalingen om eierstyring og selskapsledelse». 14 oktober 2021. <https://nues.no/eierstyring-og-selskapsledelse/>

Statistisk Sentralbyrå. «styre og leing i aksjeselskap» 8. mars 2023.

<https://www.ssb.no/virksomheter-foretak-og-regnskap/eierskap-og-roller/statistikk/styre-og-leing-i-aksjeselskap>

Tokvam, Ole. «Fersk dom i Høyesterett om styrets ansvar for kreditorers tap ved konkurs»

Finansavisen 15.05.2021.

<https://www.finansavisen.no/nyheter/jus/2021/05/15/7674253/fersk-dom-i-hoyesterett-om-styrets-ansvar-for-kreditorers-tap-ved-konkurs>

Vallestad, Thomas. «Kommunen tar rekninga for styremedlemmene i Sveio Bufellesskap»

Vestavind 10.10.2022

<https://vestavind-sveio.no/2022/10/10/kommunen-tar-rekninga-for-styremedlemmene-i-sveio-bufellesskap>

Appendix A

Søkeresultat aksjeloven (Høyesterett)

Kriterium for søk (rettsgrunnlag)	Antall treff	Overlapp med «§17-1 saker»	Ikke relevant, omhandler ikke styremedlemmenes erstatningsansvar
§ 17-1	31		26
§ 3-4	3	2	1 (Gjelder skatterett)
§ 3-5	2	1	1 (Gjelder regnskapsplikt)

Søkeresultat stiftelsesloven (Høyesterett og lagmannsrett)

Kriterium for søk (rettsgrunnlag)	Antall treff	Overlapp med «§ 30 saker»	Ikke relevant, omhandler ikke styremedlemmenes erstatningsansvar
§ 22	1		1
§ 25	2	2	
§ 30	6		4 (se appendiks A)
§ 31	2	1	1 (omhandler tvisteloven)
§ 56	0		

Appendix B

Oversikt over saker, begrunnelse for hvorfor de er aktuelle/ikke aktuelle for oppgavens problemstilling:

Sak	Tingrett		Lagmannsrett		Høyesterett		Merknad
	Referanse	Slutning	Referanse	Slutning	Referanse	Slutning	
Aksjeselskap							
Spiro Mecical (konkursbo)	TBERG -2018-159512	Frifinnes	LG-2020-98888-2	Erstatning	HR-2022-2484-A	Frifinnes	I det vesentligste gitt korrekt informasjon om de faktiske forhold, men feilvurdert mulighetene for gjenbruk av produktet. Ikke tilstrekkelig til å ilegge erstatningsansvar

Nettforsk	TAUAG-2019-107549	Frifinnes	LA-2020-177208	Erstatning	HR-2022-1148-A	Erstatning	Morselskap og styreformann i morselskapet ansvarlig for saksomkostninger som datterselskap (konkurs) hadde pådratt lakseoppdretter
Landentrepenørene	TKISA-2018-183114	Frifinnes	LA-2019-142549	Erstatning	HR-2021-967-A	Frifinnes	Selskapskreditor i løpende kontraktsforhold, styremedlemmene ikke informert om selskapets økonomiske situasjon. Kreditoren hadde krav på å få dekket økt fordring fra det tidspunkt uaktsomheten inntrådte og til konkursåpningen. Fordringen var redusert i perioden, derfor frifunnet.
Håheller	STAV-2013-164316	Frifinnes	LG-2014-140485	Frifinnes	HR-2016-1440-A	Erstatnings ansvar	Leiekontrakt overført til underkapitalisert selskap. Styreleder (og daglig leder) dømt. Ektefellen ble også dømt som med medvirker.
Finance Credit	TOSLO-2007-33651	Frifinnes	LB-2008-101960	Erstatning	Rt. 2009 s. 1032	Frifinnes	Gjaldt tidligere styremedlems ansvar for manglende innbetaling av innmeldt aksjeinnskudd. HR's flertall la vekt på at hensynet til forutsigbarhet og praktiske ansvarsregler talte mot å la det objektive ansvaret bero på en nærmere og helt konkret vurdering av om aksjeinnskuddet som er stilt til et selskaps rådighet,

							på grunn av etterfølgende handlinger likevel ikke fremsto som reelt innskudd.
Bømmeløy Hotell	TSUH O-2006-26159	Erstatning ansvar	LG-2007-21395	Erstatnings ansvar	HR-2007-2030-U	Nektet fremmet	Styret har en selvstendig plikt til å skaffe seg oversikt over selskapets økonomiske situasjon
Delta	TTRON -2006-11563	Erstatning ansvar	LF-2006-118756	Frifinnes	HR-2007-762-U	Nektet fremmet	Styremedlem har forsømt seg på enkelte punkter, men samlet sett ikke grunnlag for erstatningsansvar
Næringsdrivende stiftelser							
Helios	TAHER -2008-161279	Erstatning	LB-2009-160636	Erstatning	Rt. 2011 s. 562	Erstatning	Styreformann har handleplikt, og derav erstatningsansvar ved opprettholdelse av en innskuddsordning til tross for at Kredittilsynet hadde vedtatt at ordningen var rettslig tvilsom og økonomien i stiftelsen var sterkt svekket.
Bufelleskapet	THOS-2021-41774	Frifinnes	LG-2022-35794	Erstatning			Styremedlemmene ble dømt in solidum til å erstatte en av kreditorenes økonomiske tap ved avvikling av stiftelsen.
Aksjeselskap, Høyesterettsdommer ikke relevant for oppgaven							
Håndverksbe drift					HR-2023-585-A	Frifunnet	Håndverksbedrift saksøkt etter konkurs for mangelfull utførte arbeider. Frifunnet siden kravet fra 2017 var foreldet. Ikke tatt med, gjelder foreldelse.
Sameiet Tronndheimsv eien 14	TOSL-2021-36276	Foreldet	LB-2021-138248	Ikke foreldet	HR-2022-	Nektet fremmet	Foreldelse av styreansvar, LR ser på dette som

					1374-U		ansvar utenfor kontrakt og må baseres på foreldelseslovens § 9 nr. 1. Saken gjaldt erstatning for tap på taket i sameiet i forbindelse med utbygging av råloft.. Ikke tatt med, ikke i forbindelse med konkurs og gjelder foreldelse.
Norway Royal Salmon					HR-2021-1468-U		Motpart hadde ikke betalt saksomkostninger. Staten betalte NRS saksomkostninger for andre behandling i Lagmannsrett og Høyesterett. Ikke tatt med, gjelder saksomkostninger.
TMC					HR-2021-566-U	Ikke fremmet	Gjaldt foreldelse, ikke fremmet. Ikke tatt med da saken gjelder foreldelse.
Skatteoppkreveren i Sør-Varanger					HR-2021-530-A	Frifinnes	Gjaldt sak mot styreleder i selskap som var gått konkurs for manglende beregning og betaling av arbeidsgiveravgift. Frifunnet fordi kravet var foreldet. Ikke tatt med da saken gjelder foreldelse.
Skoledrift					HR-2020-1947-A	Lr's kjennelse oppheves	Gjaldt krav mot daglig leder. Tas ikke med da saken gjelder daglig leder sitt ansvar.
Norway Royal Salmon	TSOSU -2018-108628	Erstatning	LF-2019-63809	Erstatning	HR-2020-386-U	Lr's kjennelse oppheves	Styreleder og daglig leder ilagt erstatningsansvar i Lagmannsretten. Lagmannsretten hadde ikke drøftet styreleders anførsler om at det ikke forelå

							nødvendig årsakssammenheng, og saksøkeren ikke var påført noe økonomisk tap. Ikke tatt med siden saken gjelder daglig leder.
Partner i revisjonsselskap					HR-2019-1969-A	Anken forkastes	Partner i revisjonsselskap frifunnet i lagmannsretten for brudd på likningsloven. Gjaldt krav om erstatning for tapte inntekter. Høyesterett forkastet anken. Ikke tatt med da saken gjelder indre selskap.
Marine Subsea					HR-2019-1073-A	Frifunnet	Daglig leder saksøkt av konkursboet med krav om tilbakeføring. Kravet var foreldet. Ikke tatt med da kravet var foreldet, og gjaldt sak mot daglig leder.
Visit Moss					HR-2019-317-A	Frifunnet	Advokat som var leder for et avviklingsstyre saksøkt for ikke å ha inkludert et krav. Ikke tatt med da saken gjelder advokat som ledet et avviklingsstyre.
Ulvesund (konkursbo)	TFJOR-2014-146631	Frifinnes	LB-2015-180304	Erstatning	HR-2017-2375-A	Anken forkastes	Daglig leders erstatningsansvar, ikke informert om selskapets svake økonomi. Ikke tatt med da saken gjelder daglig leder.
Duray					Rt. 2014 s. 833	Lr's kjennelse oppheves	Gjaldt manglende pålagde saksomkostninger i Lagmannsretten. Ikke tatt med da

							gjelder saksomkostninger.
Nordic Trustee					Rt. 2014 s. 567	Saksøker tilkjennes søksmålskompetanse	Tillitsmann for tre obligasjonslån tilkjent søksmålskompetanse i erstatningssak anlagt på vegne av obligasjonseierne. Ikke tatt med da saken gjelder søksmålskompetanse.
Vestevik Eiendom					Rt. 2013 s. 1658	Lr's kjennelse oppheves	Erstatningssak etter AL § 17-1 var stanset i tingrett og Lagmannsrett i påvente av utfall i etterfølgende anfektelsessøksmål. Kjennelsen ble opphevet. Ikke tatt med da saken gjelder beslutning om stansing av sak i påvente av beslutning om utfall i annen sak.
Norden					Rt. 2013 s. 1336	Bevistilgang ikke tatt til følge	I erstatningssak mot daglig leder i meglerforetak krevde motparten fremlagt korrespondanse mellom to meglerfirma. Bevistilgang ikke tatt til følge. Ikke tatt med da saken handler om daglig leder og bevis tilgang i saken.
Euroteams/Tixnet (konkursbo)	TOBYF-2012-67679	Arrest i saksøktes formuesgoder	LB-2012-159273	Anken forkastes	Rt. 2013 s. 785	Lr's kjennelse oppheves	LR skulle ha behandlet anførselen om bortfall av arresten på grunnlag av etterfølgende avtale, derfor opphevet. Men LR hadde bygget på riktig forståelse av AL § 17-1 når det var lagt til grunn at en illojal handling av

							styremedlemmene måtte være erstatningsbetingende. Ikke tatt med, gjelder arrest.
AM Trust					Rt. 2012 s. 1138		Krav om prisavslag for råteskader etter avhendingslovens § 4-12 ble ansett som samme krav som var avgjort i tidligere sak. Ikke tatt med da saken gjelder avhendingsloven.
Alu Safe / Bastesen					Rt. 2012 s. 543	Ikke foreldet	Fiskeri-aksjeselskap fikk etter klage over negativt vedtak i Fiskeri-direktoratet, rett til deltagelse i deltagerregulert fiske. Selskapet fremmet krav mot staten om erstatning for driftstap da vedtaket sto ved lag. Ikke tatt med da saken gjelder foreldelse av krav.
Kemneren i Oslo					Rt. 2011 s. 1029	Ikke foreldet	Saken gjaldt om statens erstatningskrav mot daglig leder og styreleder for tre selskapers manglende forskuddstrekk var foreldet. Høyesterett kom til foreldelsesfristen først begynte å løpe da det ble åpnet konkurs i selskapene. Ikke tatt med da saken gjelder foreldelse.
Den offentlige påtalemyndighet					HR-2010-2020-U	Anken forkastes	Gjaldt spørsmål om avledet rettskraft. Var ikke selvstendig påstandsgrunnlag etter TVL § 16.

							Ikke tatt med da saken gjelder selvstendig påstand grunnlag.
Hempel					Rt. 2010 s. 306	Anken forkastes	Saken gjaldt spørsmål om morselskap kunne pålegges undersøkelseskostnader med hjemmel i Forurensningsloven § 53. Ikke tatt med da saken gjelder Forurensningsloven.
Yrkesskade-forsikringsfor eningen					Rt. 2010 s. 93	Erstatning ble avkortet	Saken gjaldt krav om yrkesskadeerstatning fra en arbeidstager som var eneksjonær, styreleder og daglig leder. Høyesterett kom til at han hadde opptrådt uaktsomt og reduserte erstatningen med 50%. Tas ikke med da saken gjelder yrkesskadeerstatning.
Person bosatt i utlandet					Rt. 2009 s. 572	Saken håndteres etter Luganokonvensjonen.	Selskap fremmet tilbakeføringskrav mot person bosatt i utlandet. Høyesterett kom til at kravet måtte anses som et krav i kontraktsforhold, og måtte behandles etter Lugano konvensjonen. Ikke tatt med da saken ikke skulle håndteres etter norske rettsregler.
Arkatunet Eiendom					Rt. 2008 s. 385	Utdeling var ulovlig	Spørsmål om gjeldsovertagelse og senere tilbakebetaling gjennomført gjennom oppfyllelse av en

							<p>entreprenørkontra kt var i strid med utdeling etter AL § 3-6 om utdeling til aksjonær.</p> <p>Høyesterett kom til at dette innebar ulovlig utdeling fra selskapet, og at entreprenøren plikket å tilbakebetale beløpet. Ikke tatt med da saken gjelder utdeling fra aksjeselskap.</p>
Something Else AS					Rt. 2000 s. 1293		<p>Lagmannsrettens dom over at det ikke skulle gis midlertidig forføyning i anledning av overdragelse av aksjer ble opphevet. Ikke tatt med da saken gjelder midlertidig forføyning og overdragelse av aksjer.</p>
Aksjeselskap, Lagmannsrettsdommer ikke anket til Høyesterett							
Vestkran (konkursbo)	TBERG -2019-5845	Frifunnet	LG-2021-21824	Frifunnet			<p>Styremedlemmene ble frifunnet, LR finner det ikke bevist at styremedlemmene hadde opptrådt ansvarsbetingende når de ikke begjærte oppbud i perioden etter at ny gjeldsforhandling var begjært. Styret førte grundig og løpende kontroll med selskapets drift og egenkapital. LR kan heller ikke se at Vestkran var insolvent i perioden erstatningskravet refererer til. Ikke tatt med, ikke</p>

							anket til Høyesterett.
Odin Entreprenør (konkursbo)	Hadeland og Land Tingrett	Arrest i styreformanns formesgoder	LE-2005-140316	Arrest stadfestes			Etter konkurs i aksjeselskap reiste boet krav mot styreformannen for brudd på AL § 3-5. Det ble også fremsatt begjæring om arrest. Ikke tatt med, ikke anket til Høyesterett.
Galleriet Oslo (konkursbo)	TOSLO-2005-30391	Erstatning ansvar	LB-2006-139384	Frifinnes			Mangel på årsakssammenheng. Ikke tatt med, ikke anket til Høyesterett.
Devold (konkursbo)	Sunnmøre Tingrett	Frifinnes	LF-2004-987	Frifinnes			Styreformann hadde foreslått refinansiering, forkastet av flertallet i styret. Ikke tatt med, ikke anket til Høyesterett.
Horten Catering (konkursbo)	TNOVE-2004-103714	Erstatning	LA-2007-37537	Erstatning			Ansvarsperioden utvidet i LR. Ikke tatt med, ikke anket til Høyesterett.
AL Transport (konkursbo)	TDRA M-2012-168539	Erstatning	LR-2013-170795	Erstatning			Ikke tatt med, ikke anket til Høyesterett.
Konkursbo	TLARV-2006-11940	Erstatning					Ikke tatt med, ikke anket til Høyesterett.
Stiftelsen NOR			LE-2021-87059	Ilagt konkursskarantene			Ikke tatt med, gjelder konkursskarantene for tidligere styreleder og styremedlem / daglig leder.
Torbjørn Hansens Stiftelse			LA-2020-13350	Ikke ilagt bevissikring			Gjaldt bevissikring utenfor rettssak etter TVL § 28. Ikke tatt med, gjelder bevissikring utenfor rettssak.

Stiftelsen Tinden Handelssted			LH- 2018- 95070	Vedtak om å avsette styremedle m i stiftelse ugyldig			Saken gjaldt gyldigheten av vedtak om å avsette styremedlem i stiftelsen. Lagmannsretten kom fram til at styret ikke hadde kompetanse til å avsette et styremedlem. Ikke tatt med, gjelder avsettelse av styremedlem.
Stiftelsen Grønne Norden			LB- 2010- 144317	Vedtak om å skifte ut styret var gyldig			Spørsmål om Justisdepartement ets vedtak om avsettelse og oppnevning av styre var gyldig. Anken over tingrettens dom ble forkastet. Ikke tatt med, gjelder skifte av styre i stiftelse.
			LB- 2009- 74956	Begjæring ikke tatt til følge.			Begjæring om tvangsfullbyrdelse av forpliktelse i et rettsforlik ble ikke tatt til følge av byfogden. Ble anket til lagmannsretten, anken ble senere trukket. Saken omhandlet saksomkostninger. Ikke tatt med da saken omhandler saksomkostninger.